

A urbe esset, sacra civibus indulgere postulanti concederent, urbe omnes exacti fuere, bonaque illorum direpta: greges ex villis sacerdotibus adducta tanta copia, ut centena oves uno auro venderentur, bos autem quadrante. Neque vero restititio ulla facta est, cum sequente anno satis haberent Canonici, Regem sibi reconciliati. *Silesta Annales.*

Sal.
Autariate, Illiorum gens amplissima, cum Ardeis olim affidue belligerabant. Belli causa erat Sal, quod in eorum finibus coagulatur ex aqua, quae e vase quodam verno stillat tempore. Exhaustientibus enim & deponentibus sal, ipsum die quinto coagulatur. Convenerat autem inter eos, ut per vicissitudinem congelatorio uterentur loco: convenita vero transgressi, manus conferere. *Strabo lib. 7.*

Scarna.
Pontius Pilatus, cum anno duodecimo Imperii Tiberii missus procurator ad regendam Judaeam fuisset, & Caligulae principis iussu statuum Imperatoris in templo ponere vellet tantus Judaeorum tumultus excitatus est, ut res non procul a defectione fuerit. *Joseph. lib. 18. c. 4. Antig.*
Theodosius Imp. ob statuum aeternam Placillae reginae dejectionem, Antiochenos crudeliter tractare statuerat: Sed a Macedonio eremita placatus est. *Theodoret. lib. 5. c. 20.*

Ager.
Tiberius Gracchus, Tribunus plebis, multitudinis causam complexus, legem promulgavit, qua praescriptum erat, qui plus agrorum possiderent, quam veteri lege permitteretur, ut agros injuste ad id tempus possessos, veteribus dominis cum fructibus restituerent: aut pro precio, quod restituum esset, aequa aestimatio fieret. Vetus lex erat, ne quis supra quingenta telluris jugera possideret, neque majoris armenti supra centum capita, minoris, quingenta passeret. Per haecque veteres Romani inopi multitudine cautum voluerunt, ne omnia locupletibus praedia cederent. Enimvero Romani ab initio Italiam sibi per partes vindicantibus, telluris portiones inter se dividerant, in hisque vel urbes considerant, vel in eas, quae conditae essent, colonos deduxerant: quos quisque sortitus erat, locorum habitatoribus aut colendis tradere, aut precio attribueret. Si quae vero tellus bellorum injuria humano cultu fuisset deserta, eam colere volentibus ita locabant, ut decimam seminum, ceterarum frugum quintam publicè penderent. Pecoribus quoque adhibitus fuerat pendendi vetricialis modus. Ervetus illa agrorum distributio per hunc modum se Romae habuerat. Ceterum immemorata avaritia eò, procedente tempore, evecta est, ut inopi multitudine, partim precio, partim vi propriis praediis ejecta, velut antiquis legibus, paucis divites omnia obtinerent. Quae res effecit, ut quantum Gracchanæ legis promulgatio multitudinem in spem melioris fortunæ erexerat, tantum locupletum animos ira & odio accendit. Gracchus, qui vel malam causam sua eloquentia sustinere potuisset, perpetuis concionibus miserorum civium causam deplorabat: fetas dicere & bestias cubilia & lustra in Italia habere, eos, qui pro ipsa Italia omnibus terris suum sanguinem effudissent, non habere, quò se reciperent: sine domo, sine laribus, cum conjugibus & liberis errare: pugnare Romanos milites & vincere, verum non sibi, sed pauperum luxuriae. Jamque lex lata erat, Trium viri ad agros dividendos creati: cum P. Scipione Nasica, qui plurimum agri possidebat, auctore seditio orta, Gracchus interfectus est. *Sabell. lib. 6. & 7. Enn. 5.*

Insula.
Hiero dux Syracusanorum vicis Mamertinis, rex à civibus & omni militari turba appellatus erat. Mamertini una adversa pugna fracti, suisque viribus diffisi, alii ad Carthagenenses confugerunt, eisque sese & arcem dederunt: alii legatione ad id prius missa, civitatem Romanis tradiderunt. Hiero Carthagenensium partes infeliciter aliquandiu secutus, Romanis tandem se conjunxit. Itaque commissis inter se Romanis & Carthagenensibus, bello primo Punico data occasio. Praevitit hoc Pyrrhus Epirotarum rex, qui Sicilia excedens, retro ad insulam convertit: O qualem, inquit, Romanis & Carthagenensibus palestram relinquo! *Sabell. lib. 9. Enn. 4. ex Plut. Pyrrho, & Livio.*
Veneti & Genuenses, duo illustres populi, ac re maritima praepotentes, aemulatione & mutuis officiis ed venerunt, ut aperto inter se bello decertarent. Discordia causa ex invidia orta est. Genuenses jam inde, ex quo Creta insula Veneto nomini cesserat, nunquam cogitare desisterunt, qua vi qua-

ve arte Venetos ex illius possessione deturbarent. Vix erat adhuc Veneto praesidio firmata, quanta per homines suae gentis, aliquot ad id navibus instructis, sollicitate adori sunt ejus insulae statum. Verum Gregor. XL auctoritate inducias in novem annos inter se duo populi pacti sunt, quae, ut in violabiles essent, interpositus Pontifex anathematis edictum, quo utriusque cavebatur, ne illis tenentibus vis illa fieret. Anno tandem 1258. in apertum bellum simulata erupit, ob templum Divi Sabae Ptolemaide. *Sabellius & Platina in Alexandro IV.*

Circa annum Salut. 1376. maximum inter eosdem bellum exortum est. Calojannem Constantinopolitanum Imperatorem Andronicum filium, Genuensium auxilio, quibus Tenedon insulam promiserat, imperio deturbat. Veneti patrem per arma in partiam reduxerunt, à quo Tenedon insulam acceperunt. Genuenses socios quaesivere Ludovicum Ungariae regem, Franciscum Carrariensem Paduae dominum, Austriacum ducem, & Patriarcham Aquilejensem. Petrus conatus repulsi, ipseque à regina in filium adoptatus est. Sed Alfonsus praestitit Joannem, Caraciliolum ejus amatorem in vincula conjecit, Neapoli expulsi: five quòd male testas regiae libidinis ferre non poterat: five quòd jam solus dominari volebat. Joanna Alfonsum apud Pontificem accusavit, & rescissa priorè adoptione, Ludovicum Andegavensem in Alphonso locum sibi substituit. Inde gravissima secuta sunt bella, mortuoque Ludovico ad Renatum ejus fratrem bellum eodem jure translatum. Duravitque ea contentio usque ad Joannem Renati filium, qui ab excessu Alfonsi cum hujus filio Ferdinando magnis viribus per aliquot annos, sed parum profecto successit bellum gessit. At Joannes regno atque Aenatia insula pulsus, quum in Galliam advanisset, non multò post febre correptus interit, supersit adhuc Renato patre, qui mox & ipse sine liberis atque nepotibus vita excedens, Carolum fratris sui filium heredem constituit. Si sine liberis mortens, Ludovicum XI. Galliae regem, testamento reliquit heredem. Quo jure innox Carolus VIII. ejus filius, non regi ferè sui anno, Neapolim & quae Renati fuerant in Italia, armis sibi vindicavit. Ferdinando juniori magno civium consensu, non multò post Carolo discessum, Neapolim reversus, arcem magno labore à Gallis, qui eas praesidio obtinebant, recepit. Tandem opera Confalvi Agidarii delatatum est, & Galli duces per speciem parandae classis, qua in Galliam eveherentur, in aestuosa loca ablegati, partim morbo consumpti sunt, partim in nave impositi, dubium fraude, an casu, naufragio periire. Ludovicus XII. qui Carolo successit, sedes facit cum Ferdinando Hispaniarum rege, ut Friderico ejusdem ipsi inter se regnum partirentur: Apuliam & Calabriae haberet Hispanus, cetera Galli tenerent. Ad Gallos occupata Capua civitates omnes deserere. Fridericus rex aeger animo, nec corpore satis validus, in Galliam ad Ludovicum sua sponte navigavit, à quo in principatu satis honesto collocatus est. Jam verò cum Hispani ex foderè loca quaedam repeterent, bellum inter confederatos ortum, adversa primum fortuna Hispanorum, sed mox Confalvi Agidarii ductu jam prospera, ut magno vicinis praedio ad Lutim amnem prope Cajetam Gallis, Ferdinando rege Neapolitano sit regno potitus, ann. 1506. *Sabell. Enn. 11. lib. 1. & 2. & Joann. lib. 1. Histor.*

Cum Valentianum, Galliae regis Ludovici duodecimi aviam, Joannes Galeacius Vicecomes pater, antequam ex D. Cesareo vicario Mediolanensium Ducis appellationem esset adeptus, Ludovico Aureliorum duci, Carolo VI. Galliae regis fratri desponderet, doti, qua Alta cum ejus agro, & ingens pecuniae vis contineretur, ut quoque tempore matricula proles desiceret, Valentiana, vel illa defuncta ordine proxima, in Mediolanensium regni jura succederent, expressis verbis caverat. Quam pactationem per se levem (si quod Galli asserunt verum est) utpotè in imperii interregno, quo tempore imperii administrationem sibi Romani Pontifices vindicant, pontificia auctoritas confirmavit. Quare cum postea Philippinae Vicecomitis interitum, Joan. Galeatii virilis proles esset extincta, Carolus Valentianus filius, Aurelianensium dux, ejus regni successionem sibi deposcere cepit: quam sibi eodem tempore & Fridericus III. Cesar, quasi progenie, quae in Joanne Galeacio, à Venceslao Romanorum rege concessio devoluta esset, & Alfonsus Aragoniae & Neapolitae, Philippo testamento haeres institutus, arrogabant. Sed cum Francisci Sfortiae, qui, ut ama aliquo colore muniret, Blancam conjugem suam, Philippi unicum, sed no-

Civitas.
Galeacius Sfortia, Insulatum dux, cum Forum Cornelii ejecto Taddao Manfredò occupasset, amque urbem in dotem Catharinae filiae ex pellice suscepit, ut Hieronymo Riaro Xysti IV. notho matrimonio jungeretur, dedisset Florentini, qui ex foederatis jure eam urbem magno momento Reipublicae futuram sibi à Galeacio concedi postulabant, id tulerunt indignissime. Et propterea Laurentius Medicus Reipab. Princeps à Xysti amicitia sese abalienavit. Quae res maximum bellum fomes exitit, cum Pontifex conspirationem cum Ferdinando Aragonio facta, Venetos pontificia auctoritate, Galeacium novae affinitatis conjunctione, Florentinis se abstrahaturos speraret. *Brutus lib. 5. Hist. Flor.*

Regnum. Ducatus.
Ptolemaum Alerem Alexandrini exuperant: & ex tribus filiam natu maximam Cleopatram regina fecerunt. Nupti haec Cybiosacti cuidam, qui se Syriacorum regum stirpe ortu simulabat. Eo ob sordes ejecto, alius venit, qui se Archelaum Mithridatis filium simulabat, cum revera Archelaei ejus filius esset, qui contra Syllam bellum gessit. Interea Alerè Romam profectum Pompejus suscepit, & senatu commendavit, is à Gabino deductus, Archelaum ac filiam interemit. Sed non multò post morbo absumptus est, relicta duobus filiis, & totidè filiabus, quarum grandior erat Cleopatra. Alexandrini & puerum natu grandiorè, & Cleopatram regno praefecerunt. Sed pueri familiares mota seditione Cleopatram ejecerunt, quae postea cti forore in Syriam secessit. Interea Popejus Magnus ex Palaeopharalo fugiens, in Casium montè ad Pelusium venit,

Anir, ibique à regis familiaribus dolo obruncatus est. Caesar victor adolecentulum interemit, Cleopatram ab exilio revocavit, Aegypti reginam constituit, atque ei in regni partem reliquum fratrem addidit admodum juvenem. Post Caesaris mortem, & res in Philippis gestas, Antonius in Asiam profectus, Cleopatram summis honoribus complexus est, ut etiam acciperet in uxorem, & filios ea susciperet. Ambo in Achiaco bello fuerunt, ambo fugerunt, ambo postea à Cesare Augusto sunt eversi. *Strabo lib. 17.*

Joanna regina Neapolitanorum, Ladislao rege fratre extincto, cum Jacobum Marchiae comitem Gallum, cui nuptiarum, insolentius secum agentem repudiasset, & paulò post muliebri levitate palam insanis amoribus ferviret, à Martino Pontifice maximo, & Ludovico Andegavense armis petita, Alfonsum Ferdinandii filium, ceterioris Hispaniae regis fratrem, qui cum in Corsica magno apparatu Bonifacium urbem oppugnabat, Neapolim accersivit: ejus virtute & Galorum & Sfortiae tunc longe omnium in Italia fortissimi ducis conatus repulsi, ipseque à regina in filium adoptatus est. Sed Alfonsus praestitit Joannem, Caraciliolum ejus amatorem in vincula conjecit, Neapoli expulsi: five quòd male testas regiae libidinis ferre non poterat: five quòd jam solus dominari volebat. Joanna Alfonsum apud Pontificem accusavit, & rescissa priorè adoptione, Ludovicum Andegavensem in Alphonso locum sibi substituit. Inde gravissima secuta sunt bella, mortuoque Ludovico ad Renatum ejus fratrem bellum eodem jure translatum. Duravitque ea contentio usque ad Joannem Renati filium, qui ab excessu Alfonsi cum hujus filio Ferdinando magnis viribus per aliquot annos, sed parum profecto successit bellum gessit. At Joannes regno atque Aenatia insula pulsus, quum in Galliam advanisset, non multò post febre correptus interit, supersit adhuc Renato patre, qui mox & ipse sine liberis atque nepotibus vita excedens, Carolum fratris sui filium heredem constituit. Si sine liberis mortens, Ludovicum XI. Galliae regem, testamento reliquit heredem. Quo jure innox Carolus VIII. ejus filius, non regi ferè sui anno, Neapolim & quae Renati fuerant in Italia, armis sibi vindicavit. Ferdinando juniori magno civium consensu, non multò post Carolo discessum, Neapolim reversus, arcem magno labore à Gallis, qui eas praesidio obtinebant, recepit. Tandem opera Confalvi Agidarii delatatum est, & Galli duces per speciem parandae classis, qua in Galliam eveherentur, in aestuosa loca ablegati, partim morbo consumpti sunt, partim in nave impositi, dubium fraude, an casu, naufragio periire. Ludovicus XII. qui Carolo successit, sedes facit cum Ferdinando Hispaniarum rege, ut Friderico ejusdem ipsi inter se regnum partirentur: Apuliam & Calabriae haberet Hispanus, cetera Galli tenerent. Ad Gallos occupata Capua civitates omnes deserere. Fridericus rex aeger animo, nec corpore satis validus, in Galliam ad Ludovicum sua sponte navigavit, à quo in principatu satis honesto collocatus est. Jam verò cum Hispani ex foderè loca quaedam repeterent, bellum inter confederatos ortum, adversa primum fortuna Hispanorum, sed mox Confalvi Agidarii ductu jam prospera, ut magno vicinis praedio ad Lutim amnem prope Cajetam Gallis, Ferdinando rege Neapolitano sit regno potitus, ann. 1506. *Sabell. Enn. 11. lib. 1. & 2. & Joann. lib. 1. Histor.*

Cum Valentianum, Galliae regis Ludovici duodecimi aviam, Joannes Galeacius Vicecomes pater, antequam ex D. Cesareo vicario Mediolanensium Ducis appellationem esset adeptus, Ludovico Aureliorum duci, Carolo VI. Galliae regis fratri desponderet, doti, qua Alta cum ejus agro, & ingens pecuniae vis contineretur, ut quoque tempore matricula proles desiceret, Valentiana, vel illa defuncta ordine proxima, in Mediolanensium regni jura succederent, expressis verbis caverat. Quam pactationem per se levem (si quod Galli asserunt verum est) utpotè in imperii interregno, quo tempore imperii administrationem sibi Romani Pontifices vindicant, pontificia auctoritas confirmavit. Quare cum postea Philippinae Vicecomitis interitum, Joan. Galeatii virilis proles esset extincta, Carolus Valentianus filius, Aurelianensium dux, ejus regni successionem sibi deposcere cepit: quam sibi eodem tempore & Fridericus III. Cesar, quasi progenie, quae in Joanne Galeacio, à Venceslao Romanorum rege concessio devoluta esset, & Alfonsus Aragoniae & Neapolitae, Philippo testamento haeres institutus, arrogabant. Sed cum Francisci Sfortiae, qui, ut ama aliquo colore muniret, Blancam conjugem suam, Philippi unicum, sed no-

tham filiam, debere succedere aiebat, arma, artes, felicitateque plus valuissent, Carolus Aurelianensis, qui in bellis inter Gallos & Anglos, Dagincorthino praedio captus, viginquinque annos in Anglia captivus fuerat, ob inopiam & adversam fortunam nec per se id bellum moliri, nec ab Ludovico undecimo Galliae rege, quamvis cognatione conjunctissimo, aliquod auxilium unquam impetare potuisset, neque etiam Ludovicus filius, quamvis regis gener esset. At forore defuncto, cum in Carolo Octaviano pupilli tutela, Annam Borboniorum ducem regis fororem sibi anteponi, ferre non posset, rebus novis excitatus, in pugna, qua inter Gallos & Britannos prope Santalbinum, in ceteriore Britannia commissa fuit, captus, & in Galliam perductus, ibique biennium in carcere custoditus, deinde regio beneficio liberatus, & regis iussu Aetnae moratus, tenai successu Novariam est ingressus. Mortuo vero Carolo Rex Galliae factus, nullo vehementius, quam Mediolanensis ducatus, velut haereditario jure ad se spectaret, occupandi desiderio flagavit, Ludovico Sfortiae in se infolentia, cum Aetnae esset, provocatus. Ideo paucos dies post Caroli regis obitum, non modo Galliae, & propter regnum Neapolitanum Hierosolymae quoque & utriusque Siciliae rex, verum etiam Mediolanensium dux appellari voluit. Nec multò post pulso Sfortia, deinde etiam capto, Mediolanum obtinuit. *Guicciardi. lib. 4. & Sleidamus lib. 10.*

Casò ad Mugacium Ludovico Hungarorum rege à Solymano, Joannes Sepulchus Transylvaniae praefectus, quem Vayvodam dicunt, aspirare cepit ad Pannonici regni fastigium, quando ipse, nulla extante regia prole, inter Hungaros proceres esset clarissimus, & propter victoriam quandam de agrestibus partam, bellica laude illustri habebatur. Itaque singulos proceres diligenter prehensar cepit, obsequantur ne proximis comitis Hungarici nominis decus proderet vellet, si vetustissime dignitatis imperium ad externae arcae inimicae gentis nomen traduci paterentur. Hac via ingressus multum rogando satagendoque Joannes multorum studia promeruit: & tandem, quum neminem in publico luctu competitorum habiturus videretur, quando nemo vel clarissimus candidati nomen profiteri audeat, magno omnium applausu Rex appellatus est. Ferdinandus Rex nitetur transactione, quam Caesar Maximilianus ann. mcccxcxi. G cum Ungaris & Ladislao rege fecerat, quae cautum fuit, quòd si Ladislao abique sobole mascula decederet, uti tum Maximilianus & ipsius heredes, recta linea descendentes, regnum illud obtinerent. Cum ergo Ladislai filius Ludovicus esset extinctus, non relicto liberis, Ferdinandus, qui & nepos esset à filio Maximiliani, & Austriae Princeps, & praefectus Ludovici fororem Annam haberet in matrimonio, jure sibi regnum illud debere confirmabat. Quod cum armis quoque repeteret, victus ad Tocajum Joannes, ad Hieronymum Lascum, virum inter Polonos clarissimum, confugit. Cujus opera Solymano Turcorum Imperat. sic infansuavian, ut cum regem beneficiatum declararet, & Transylvaniae ei armis restitueret, testatus, nihil sibi optatus & melius à maximo numine posse tribui, quam ut miseris, ab ipsius praeteritis hostibus iniqua & indigna perpeffos, sublevaret. *Sile. 1. 6.*

Joannes Hungariae rex Stephanum filium infantem mortens regni haereditatem reliquerat, cum tamen prius à Ferdinando pacem accepisset, licet infans Solymano, à quo fuerat in regnum restitutus, ut se mortuo Ferdinando imperaret. Ferdinandus jus suum armis persequutus, legatum mittit Hieronymum Lascum ad Solymanum, qui ab eo regnum impetraret. Sed Lascum praevenerant Stephanum legati, qui vim à Ferdinando illatam conquesti, tyrannum ita permoverunt, ut Stephanum in clientelam susceptum regem declararet: Lascum verò, qui pro armato rege, pacem interea simulante, intercederet, in vincula conjecit, & strenuè defensionem Budam occupavit, Christianos supra odgingentes captos praeter morem suum cum perfidiae exprobratione crudeliter occidit. *Sab. supplem. lib. 24. ex Jovio.*

Magistratus sacer, Sacerdotium, Pontificatus.
Onia Pontifice Judaeorum sanctissimo per fraudem ad Andronicum, praefecto Antiocheno Antiochi Epiphani, necato, (usu Menelae: Jason frater pecuniam pontificatum invasi. Verum mox à fratre Menelao sceleratissimo pulsus, mille hominum manu urbem clam ingressus, maximam stragem fecit, & Menelam in arcem copulit. Mox Antiochus à Menelao in urbem introductus, Jasonem ad Spartanos fugere coegit. Et sic duorum fratrum Pontificum ambitione & scelere urbs in

A Antiochi potestate venit, & gravioribus malis affecta, quam unquam post Babylonicam captivitatem. *2. Machab. 4. & 5.* Aristobulus & Hyrcanus fratres, suis seditionibus Judæos Romanæ potestati subjecerunt. Cum enim accessit Cn. Pompejo, coram eo de regno disceptarent: sed Aristobulus promissis non stare, quin & ab illius factione Pompejus urbe excluderetur: Aristobulus in vincula conjectus fuit, urbs autem a Pompejo expugnata, libertatem suam amisit. *Joseph. lib. 14. Antiq.*

Leo III. dum supplicationes a B. Gregorio institutas Romæ agit cum populo & clero, Paschalis primicerii & Campuli presbyteri fraudibus ad eum B. Sylvestri capus, ac pontificali amictu privatus, multisque verberibus ad eum cæsus, ut oculis & lingua capus putaretur, in monasterio S. Erasmi in vincula conjicitur: unde postea Albini cubicularii industria custodes fallens, in Vaticanum sese protulit: ibique tandem latuit, quoad Vinigisus, Spoletinorum dux, clanculum accessit, eum incolumem Spoletum perduxit: inde ad Carolum Magnum in Germania contra Saxones bellum gerentem pervenit. Seditioni Leonis & Albini domos e fundamentis dirunt. Carolus Pontificem cum egregio comitate Romanam misit. Leonis ad pontem Milavianum clerus ac populus Romanus obviam factus, eum in urbem introduxit. Carolus post Romanam veniens, acceptaque Imperii potestate, Campulum & Paschalem conjugationis reos capite plectendos censuit. At Pontifex a Carolo obtinuit, ut in Franciam tantummodo relegerentur. *Platina.*

B Paschalis II. suis copiis Gilbertum Antipapam, ab Henrico rege cæcæ, fugere coegit. Quo morte sublato, Richardus Campanus Comes, qui Gilbertum copiis & opibus juverat, in locum demortui Albertum quemdam suscepit Ate-lanum civem, quæ urbs Averfa nunc dicitur, inter Neapolim & Capuam posita. Qui statim ab aliis abdicare se magistratum coactus, relegatus fuit. Caventes autem agri Prænitini incolæ, Theodorici quemdam Pontificem egavere. Verum mox penitentia ducti, quinto & centesimo die a pontificatu dejectum, anachoretæ habitum induere coegerunt, & vitam ducere privatam. Tertius præterea Maginulphus Roman. civis apud Ravennam pontificatus titulum usurpare ausus est: quem & Romani exilio multarunt, & Ravennates omni humana ope destitutum ab urbe sua pepulere. *Platina.*

Mortuo Paschali II. cum de creando novo Pontifice ratio haberetur, uno omnium consensu Joannes Cajetanus Gelasius II. Pontifex creatur. Verum Cincius Fregapanus, qui unum ex suis Cardinalibus collegio præposuerat, in monasterium Palladii irruptens, Pontificem oborto collo in terram dejectum calcibus conterit, in vinculaque conjicit. Cardinales fugam parantes, ex mulis & equis dejicit. Populus Romanus ad ædes Cincii armatus concurrit, eique ac familiarum interitum minatur, nisi propter Gelasium incolumem reddat. Ergo liberatus Papa equum album conscendens, via in sacra Lateranum ducitur, ibique de more coronatur. At Henricus IV. Imper. Mauricum Burdinum Bracharensem Archiepiscopum Antipapam creatum, Fregapanum familiæ commendavit: Gregorius is appellatur est. Gelasius Pisas abiit, inde solvens in Galliam, & Cluniacense monasterium perveniens, pleuræi correptus obiit: Ei Callistus II. sufficitur, Gregor. Antipapa Sutrii se continens, Romanos incuriosionibus vexabat, peregrinos negotia, ac religionis causa

C ad urbem accedentes spoliabat. Callistus comparatus repente copus, Surrexum cepit, Burdinum camelo impositum, in triumphi speciem Romam duxit, vitæque donatum Caveni monasterio includit. *Platina.*

Post Agapei II. obitum Joann. XII. vi pontificatum invadit. Otho I. eo dejecto Leonem VIII. substituit. Romani Leone pulso, Benedictum V. eligunt. Otho Romanos ferro flammeque cogit, Benedictum captum secum in Germaniam abducit, Leonem restituit.

D Joannes XIV. Narnensis Episcopus, Leoni VIII. successit. Verum Romani accessit Joicedo Campanie comite, Joannem captum in Hadriani molem perducunt: inde in Campaniam exilium mittunt. Mox interfecto Joicedo equique unico filio a Joanne Campano Principe, Pontifex xi. mense sui exilii Romam properè redit. Otho Imp. interea Romam perveniens, re cognita, Consul in Germaniam misit, Decarchines laqueo suspendit, Petrum urbis præfectum, sunt qui scribant excusantium Pontifici traditum, abscisa barba, capillus suspensum ad caput equi Constantiniani aliquamdiu stetit: inde asino superimpositum,

verio ad clunes vultu, & manibus sub cauda ligatis, per urbem ductum, & vixis cæsum, in Germaniam exilium missum. Joicedi atque filii cadavera è loco sacro tracta, in profanum projici jussa. *Platina.*

Benedictus VI. Joanni in pontificatu & calamitatibus successit. A Cynthio enim Romano cive captus, in Hadriani molem (quam sancti Angeli arcem nunc vocant) includitur, eodemque in loco non multo post strangulatur: vel (ut Culentinus refert) fame moritur. *Platina.*

Redierat Romam ex Gallia Gregorius XI. Quo mortuo, Romani Italum Pontificem eligi cupiebant, ne Curia de novo, magno suo cum damno, Avinionem transferretur. Disposito ergo apud sanctum Petrum conclavi, collocatque in Vaticano militum stationibus, magna contentio subitò exorta est. Tredecim Cardinales Gallici Pontificem è suo corpore volebant: quatuor erant Italici, quorum unus ex gente Ursina ad pontificatum maximè aspirabat. Sed orta inter Lemovicenses & reliquos Gallos discordia, cum utraque pars è suis aliquem creati vellet, effectus ut Bartholomæum Barensem Archiepiscopum, patriæ Neapolitanam, vel Pisani, extra collegium Cardinalium, Pontificem creatum, absente quemvis, Urbanumque VI. appellerent. At Cardinales Gallici, qui thesaurus Ecclesiæ explaverant, feveritatem Pontificis veriti, Anagninam primo, mox Fundos confugere, ubi primo in Urbanum (ut falsum Pontificem) invecti sunt, quod dicerent, hominem vi creatum, & quasi sede vacante deinde, Joanna regina Neapolitanorum favente, Gebeniansem Cardinalem, qui ante legatus in Italia fuerat, Pontificem delegere, & Clementem VII. appellare. Hinc ortum schisma, cum pars Christianorum principum Urbanum, pars Gebeniansem Gallicis, Urbano Bonifacium IX. sufficitur. Mortuo interea in Vallis quoque Clemente Antipapa, in ejus locum Benedictus XIII. dicitur. Avenione sufficitur. Mortuo Bonifacio Innocent. VII. substituitur. Eoqueque sublato, Cardinales, qui Romæ erant, conclavi ad sanctum Petrum in Vaticano habito jurarunt singuli maximis exerationibus interpositis, abdicatos se statim pontificatu, si sibi deligi ad tantum magistratum congerisset: hac conditione tamen, ut id quoque ab Antipapa fieret. Creatus itaque Gregorius XII. statim quod ante pontificatum promiserat fe facturum, scripto, adhibitis etiam notariis & testibus, confirmavit, suaque manu scripta tabellionum notavit. Cum verò de eligendo loco, quò sine discrimine uterque venire posset, non satis conveniret, Cardinales Pisas, hinc Roma, hinc Avenione advanigantes, uno consensu Gregorium & Benedictum dignitate pontificia privatunt, consentientibus in tam gravem sententiam omnibus nationibus, præter Hispaniam citeriorem, regem Scotiae, & Comitum Armeniaci, qui Benedicto faverant. Initia deinde creando novi Pontificis ratione, Alexandrum V. creatum, Gregorium interim Carolus Malatesta Arimini protexit, Benedictum Ferdinandum Aragonum rex. Mortuo Alexandro, Joann. XXIII. Pontifex creatus est. Cujus mores corruptissimi Concilio Constantiensi, Sigismundo Imp. procurante, occasione dederunt. Illuc vocatus ergo, dignitate dejicitur, & Ludovico Bavarie duci custodiendus traditur. Dejicitur etiam abiens Gregorius, quamvis Bavarus ei exire vetaret. Benedictus quoque ab Hispanis desertus, abiens condemnatur. Et sic tandem anno mcccxxv. cum jam quadriennio Pontifex fuisset Ecclesia, Otho Columna Pontifex creatur, tanta omnium lætitia, ut præ gaudio loqui vix homines possent, qui Martinus V. dicitur est. *Platina.*

E Innocentius II. Pontifex creatur, in Rogerium Rogerii Comitibus Siciliæ filium, hæredem nuncupatum, quod mortuo Gulielmo Apulie duce, omnique Roberti Guiscardi familia in eo deficiente, dominatum Apulie occupare nitentur, movit. Interim Petrus Romanus civis, Petri Leonis potentissimi hominis filius, Romæ Antipapa creatus, & Anacletus appellatus, spoliatus tempus, & Ecclesiæ iuribus suis, è basilica Petri Crucifixum aureum & coronas sustulit, & largitionibus seditionum quemq; sibi conciliavit. Innocentius ad Urbem rediens spontè cessit, & per Pisas & Genuam in Franciam pervenit. Anacletus Antipapa, amicum civium sibi conciliatis, Rogerium in partes suas facit descendentem, quò magis et obnoxiosus esset, utraqueque Sicilia regem creavit. Innocentius celebrato apud Claram montem concilio, Petrum Antipapam cum feccatoribus damnavit, Lotharium inde regem Germanorum Leddi ad fe reducentem animavit, eundemque, mortuo Henrico IV. Imperatorem creavit. *Platina.*

Alexander

A Alexander II. mortuo Nicolao II. abiens Pontifex creatus. At Cifalpinus Episcopus, Giberto Parmensi viro potentissimo annitente, ab Henrico III. Imperatore obtinere, reclamante ejus uxore Agnete, ut Cadolus Parmensis Episcopus crearetur. Cui statim Cifalpinus omnes obtemperavere, præter Mathildem comitissam. Cadolo, ab his, qui Alexandro adversabantur, accio, in pratis Parmensis sub radicibus Aurei montis grave prælium commissum fuit, in quo multi utrinque cecidere. Sed victo Cadolo, Henrici III. iussu Mantuæ Concilio indicto, Imperator in gratiam Pontificis rediit, & precibus ab eo impetravit, ut & Cadolo veniam petenti ignosceret, & Giberto Parmensi, Ravennatis Ecclesiæ Archiepiscopum crearet. *Platina.*

Alexander III. mortuo Hadriano IV. duorum & viginti Cardinalium suffragiis Pontifex creatus est: cui Octavianum Romanum civem, Victorem appellatum, tres alii subrogaverunt. Unde schisma ortum est. Alexander Fridericum primum Imperatorem, Cremonam tunc obsidentem, per legatos rogat, ut interposita auctoritate seditionem tolleret. Ille utrumque Pontificem Papiam evocat. At cum Alexander Angiam fe contulisset, Octavianus Anagninam occupat. Imperator indignatus, dicto suo Pontificem non obtemperasse, Episcopos duos ad Alexandrum mittit, qui eum tanquam Cardinalem ad Concilium citarent. Hi ab Alexandro rejecti, Octavianum Papiam perducunt, & ibi habito concilio, Pontificem confirmant, & equo albo insidentem per urbem Ticinensem ducunt, & de more adorant. Alexander Octavianum & Fridericum anathematis vinculo ligat. Rediens Romam Pontificatus sui anno secundo, cum multos adversarios in urbe inveniret, & exercitus præter Urbem veterem & Anagninam, omnem Ecclesiæ ditionem jam occupasset, in Franciam contendit, conventuque in Claro monte habito, anathema in Imperatorem & Octavianum enunciavit. Concilio autem Divionensi indicto, Fridericum profectus è cum Octaviano est. Verum cum Alexander ad id fe profecturum concilium recufaret, quod ipse non indixisset, Turonice in chœster, Fridericus Octavianum, quem paulò post secutus erat, in Italiam misit. Quo quidem Luce mortuo, Guido Cremenfis in Antipapam Octavianum subrogatur. At verò Romani creatis Consulibus, Alexandro amicis, eum ex Francia revocant: fed reverso in Italiam Friderico, cum is populo Romano pacem promitteret, si fe duobus Pontificibus digniorem eligeret, Alexander noctu abiens, Cajetam primo, mox Beneventum delatus est. Fridericus ab urbe Roma vi pestis pulsus in Germaniam rediit. Moritur interim Guido Antipapa in basilica S. Petri, quam Friderici presidio adhuc tenebat. In ejus locum a seditionibus quibusdam sufficitur Joannes Sarmienfis Abbas ex Pannonia. Reversus in Italiam Imperator, Alexandria frustra obsessa, Papiam venit, & Principibus suis vergentibus, cum jam adisset Venetias Alexander, eò & Fridericus accedens, in vestibulo S. Marci, Pontificis pedes excolatus est: simul deinde de fe deribus pacis convenere. Pontifex Romanam petens, de abrogandis Consulibus agere cum Romanis cepit, antequam pax componeretur. Verum quia res in quinquagesimum annum protraxta, tolli difficillimè videretur, pacti sunt, ut non prius electi a populo Consules magistratum inirent, quam in verba Pontificis jurarent, se ecclesiæ Romanæ fidelissimos fore, nihilque unquam molituros, quod dignitati pontificis obesset. Hoc itaque modo rebus compositis, Pontifex relictus Romam ingressus est, & post longos & assiduos labores, cum jam quietus a seditionibus videretur, pontificatus sui anno xxi. die xix. Romæ moritur, substituit prius è medio iv. schismaticis Pontificibus, quorum ambitio Ecclesiæ Romana fe subvertit est. *Platina.*

B Ex Martini V. sententia Basiliense Concilium indictum fuerat. Et mortuo cum Eugenio IV. substitutus esset, Concilium Bononianum transfudit, Cardinalium omnium consensus. Sed Imperator Sigismundus alique Principes & Prælati, qui Romam Basiliæ erant, Papam bis tervè monuerunt, ut Basiliam unà cum Cardinalibus proficeretur, aliter fe in eum acturos, ut in prævaricatorem & contumacem. Morus istorum verbis Eugenio, Basiliense concilium litteris etiam Apostolicis confirmavit. Verum anno sequenti illud Ferratiam transfudit, quò diceret, Græcos cum Ecclesiæ Romana in fide convertutos, eundem locum sibi delegisse. Instabant tunc concilii Basiliens. præfides, & precibus ac pollicitationibus Græcos adhortabantur, ut omisso Eugenio ad fe proficererentur, & abrogatos fe Eugenio magistratum prædicabant, nisi ipse quoque eò proficeretur. Eugenio

L. B. Theat. vitæ Human. Tom. I.

animi dubius, misit eò legatum Joannem Franciscum Caprellistam Jureconsultum, Patavinumque equitem, qui ejus causam tueretur. Verum mortuo Sigismundo Imperatore, creatoque ab Electoribus Imperii Alberto II. Austria duce, concilium Ferrariense Eugenio nomine Cardinalis sanctæ Crucis inchoavit. Eò proficiscitur & Eugenius, quò ad adventum Imperatorem Constantinopolitanum Joannem Palæologum intellexerat. Peste autem ingruente, Florentiam translatus eò concilium: ibique Græci Latini de professione Spiritus sancti, & primatu Romani Pontificis subscriperunt. Interea Basilienses Eugenio citatos ab eum. Eo non comparente, Amadeus Sabaudie ducem focerum Philippi Vicecomitis Mediolanensis, qui eremiticam vitam ad Ripaliam cum quibusdam nobilibus ducebat, Pontificem creatur, & Felicem quintum appellatur. Hinc magnæ seditiones exortæ, cum alii Felicem, alii Eugenio sequerentur, tertii neutri obtemperarent. Tandem Eugenium Delphinum Caroli regis Franciæ filium ad dissipandum Basiliense concilium incitavit. Mortuo Eugenio, cum Nicolaus V. ei successisset, Fridericus III. Imperator, instante Pontifice, Felicem compulsi, fe pontificatu abdicare: Nicolaus ad eum Galerum cardinalatus misit, legatumque Germaniæ fecit: Venerè & in arbitrium Pontificis Cardinales ab Amadeo creati. Hac concordia adeo lætatis eò populus Romanus, ut insequenti nocte ejus diei, quo hæc audita sunt, mcccclxx. xxii. Aprilis, cum faculis per urbem in equis incederent, clamantes: Vivat Nicolaus Pontifex supplicationes in Vaticano habuit. Idem fecere & reliqui Italie populi. *Platina.*

Ludovico Pio imperante, Moravi peccularem Episcopum cupientes, ad Romanum præfulem scribunt, quantis Bavarorum Sacerdotum rapinis vexentur. Impetrant autem a Romano legatos, qui in Moraviam venientes, ex una pontificali provincia quinque confurunt. Bavarici præfules indignè ferentes, suæ dignitati & redditibus tantum decedere, instigant Principes, ut armis novum consilium disturbetur. Hi prædæ cupidi, integrum mensem Moravos depopulantur: atque spoliis onusti domum redeunt, multis hominibus trucidatis. Deinde vicinos quoque Archiepiscopos extimulant, ut hæc nequaquam pariantur fieri, suæ similitè dignitatis rationem habentes. Hæro Moguntinus acriter cum Romano Papa de hoc facinore expostulat. Sacerdotes G interea Bavarici inito cum Ungaris federe, Moraviam per eodem vastari curantur, sic ut nullum penè doctorem pietatis, usque ad Othonem Magnum (sicuti verba Benedicti septimi sonant) haberint. Simul autem vires Bavaricæ tam fedè attrite sunt, ut longo post tempore respirare vix potuerint. *Avent. lib. 4. A. D.*

Mahometanæ religionis summi Pontifices, Caliphæ dicuntur. Horum sedes princeps Baldacum in Assyria. Cæpere postea Chaitrenses quoque Aegypti suum habere Caliphatum, cum jam Saladinus Sultanus factus fuisset, & hinc etiam nomen accepit, quasi corrector legis, cum prius Josephus diceretur. *Æmil. lib. 5. sub Ludovico Immo.*

Sub Roberto Romanorum Imperatore Brunsvici inter clerum & populum gravis est orta controversia. Clericus Reipublicæ servus beneficium impetrat à Summo Pontifice in Ecclesia majori sancti Blasii: reclamante capitulo, possessionem assequi non potuit. Urgebant consulares cum populo, ut admitteretur: & quum non impetrarent, vim facere intendantur. Capitulum censuris comminatus est prohibebat. Populus appellationis repagulum objecit censuris. Adhærebant populo quidam parochiales pastores & fratres medicantes, qui fulminabant censuras in Capitulum: sed & illi appellationem objecerunt. Ita gravi perinde scandalo excitato, factum est, ut inde clerus majoris Ecclesiæ denunciaret excommunicatos cum populo consulares, divina tamen continuantes è diverto fratres ipsi, & quidam pastores, denunciarent vicissim excommunicatos Canonicos, quum & ipsi divinis non abstineret. Tandem urbe excessere cleri principes, & sese vicinis Pontificibus Halberstadenfi & Hildesheimensi junxerunt. Uterque inde gladius exerceri cepit per multos annos. *Strantz. lib. 10. Saxonie, cap. 28.*

Magistratus profanus.
Vide Tit. Inimicitia xpianis, Collegæ inter fe. Item Tit. Æmuli dignitatis & magistratus. Illic habitus, hic Accidentis, habitum comitantis, habetur ratio.

Otho Imperator contra Vitellium æmulum Brixelli oppido Italiæ circa Padû substitit, & bellum civile molitus, tri-

G 33 bus

A bus primū levibus præliis, hoc est, uno apud Alpes, alio circa Placentiam, tercio circa locum, quem Castoris vocant, contra Vitellianos duces congressus, victor exiit. Quarto apud Bebycum fraude superatus est, cum spe colloqui facta, quasi ad conditionem pacis militibus eductis, ex improviso, & in ipsa consulatione circumvenitur. Unde tædio civilis belli, non desperatione, quando integræ legiones ex Dalmatia, Pannonia & Mœsia expectabantur, 95. imperii die mortem sibi intulit. Suet.

Trebonianus Gallus limitis Mœsiae dux, cum Decium Imperatorem Scythis obtinendum objecisset, & ipse imperio arrepto pacem ignominiosam à Scythis precio redemisset, Amilianus, qui rem præclarè contra Scythas gesserat, limiti præpositus Sarmatico à Decio, à suis Imperator creatus est. Contra eum profectus Gallus, cum Volusiano filio interfectus est in primis præliis, cum duobus annis imperasset, & consensu legionum Amilianus confirmatus. Interea milites, qui in Alpibus erant, Valerianum Imperatorem creaverunt. Quo nuncio accepto, ne bellum oriretur civile, milites Amilianum tercio imperii mense interfecerunt, & sese Valeriano dederunt.

Probus Imperator Saturninum Gallum limitis Orientalis ducem, in Ægypto tyrannidem arripentem: Proculum item Galliae, & Bonosum Britanniae regnum affectantes, oppressit.

Galerius Maximianus à Diocletiano adoptatus (collegam habens Constantium Chlorum à Maximiano Heracleo adoptatum) duos adoptavit: Severum, quem Italiae præfecit, & Maximianum, cui Orientem regendum dedit. Interea prætoriani Imperatorem fecere Maxentium. Maximianus Herculei filium, qui Severum fugientem ad Galerium in Illyricum, Ravennæ captum occidit. Galerius ergo Licinium adoptat, ipse Romanam contra Maxentium pergens moritur. Constantinus Magnus Chlori filius, Maximianum Herculeum fœderum, imperium recuperare conantem, Massiliæ, Maxentium ejus filium Romæ oppressit: & Licinii collega opera Maximianum Orientis præfecit tyrannide deiecit.

Magnentius in Gallia Constante Imperatore interfecto, tyrannidem invasit. Contra illum Constantius ex Oriente movens, cruento prælio ad Mursum victor, & victoriam persequens, Lugduni oblectum manus sibi inferre coegit. Interea Romæ gladiatores Nepotianum, Eutropiæ sororis Constantini Augusti filium, Imperatorem declaraverunt. Quem Heraclides Senator in Magnentii gratiam obruncavit. Sylvanum ducem in Gallia milites Imperatorem dixerunt, & eundem mox Agripinæ obruncavere: cujus caede intellecta, Constantius tanto exultavit gaudio, ut ferè insanus haberetur. Gallo patrele homine impurissimo caelo, Julianum ejus fratrem adoptaverat, & Gallis præfecerat, quem cum milites Augustum salutassent, indignatus Constantius, arma à Persis in Julianum movens, ad Mopis cretas fœbris extinctus, quem vivum ferre non poterat, moriens successorem declaravit.

Valens Imperator. Procopium tyrannum Constantinopolitanum, cui Julianus Apostata imperium videbatur commisit, in Phrygia superavit. Mox quoque fratrem ejus Marcellum, Nicæ Imperium captantem. Valentinianum Firmum in Africa res novas molientem vitit.

Post Lucium Britonum regem extinctum Romani gnati Britannos reges, multatum in populo seditionum, & rebellionum in se fuisse auctores, ut res Romana in Britannia foret quietior, publico vetere decreto, ne quisquam Britannici sanguinis deinceps regia insigniretur dignitate. Id Fulgentius vir nobilis, veteri Britannorum regum prognatus sanguine, ægerimè ferens, Britannus auctor fuit rebellandi, in societatem pertracto Donaldò Scotorum rege & Pictis Severus Imperat. cum filius in Insulam properans, manu confecta ad triginta millia hostium cecidit. Eo illic morbo sublatò, Antonius filius pacem Fulgentio & Scotis dedit. H. Boethius lib. 5.

Theodosius Imp. Maximum tyrannum, qui Gratianum Imp. interfecerat, & Valentinianum juniorem ejus fratrem Occidentis imperio privaverat, ad Aquilejam venit, cepit, necavit, & Valentinianum imperio restituit. Victorem pariter Maximi filium in Gallia oppressit. Mox etiam Eugenium qui Valentinianum opera Arbogastis Gothi strangularat, & imperium in Gallia arripuerat, acie vicibus domuit.

Mortuo Theodosio, & externis & civilibus bellis Oriens atque Occidens miserè sunt concussi. Ruffinus perfidia sua Hunnorum regem Cajanum evocavit, ipse ab Arcadio in-

terfectus est. Silico Honorium generum opprimere cogitans, cum Alaricum Vedgothum in Gallias properantem perfidè violasset, ab Honorio caesus est cum Encherio filio. Gildo in Africa tyrannidem exercebat, à fratre Mascezele: Mascezel à militibus interfectus est. Grastianus in Britannia res novas molitus, à Constantino quodam: Constantinus cum Constante filio à Constantio, quem Honorius Cæsarem creavit, domiti sunt in Gallia. Interea Scotorum & Pictorum copis pulsati sunt Romani Britannia. Jovinum & Sebastianum ejus fratrem in Gallia, Attalum & Heraclianum in Africa, ductu Constantii, Honorius superavit.

Zeno Imperator Basilicum fœderis suæ fratrem tyrannum oppressit, & fame cum filio mori coegit. Illum quoque & Leontium, qui lauros ipse imperandi concitavit, profligavit.

Justinianus secundus à Leontio patricio regno pulsus est: Leontium Tiberius Aspianus. Tandem ope Trebelli Barbarorum regis capta Constantinopoli, Leontium & Aspianum interfecti Justinianus. Vichus tandem à Philippico Bardanio pugna admodum cruenta, & vita simul cum imperio privatus.

Anastasius Arthemius cum tribus annis imperasset, & classem contra Saracenos misisset, & Theodosium Adramytenum invitum creavit Imperatorem, qui ad Nicæam Bithyniæ acie victum Anastasium, monachum fecit. Cæterum sub Leone III. cum Barbarorum ope imperium recipere Anastasius conatur, ab iis Leonis proditus est, & interfectus.

Leo III. Pauli Charulatii opera Gregorium, qui sub Tiberii nomine tyrannidem in Sicilia invaserat, oppressit.

Constantinus V. Iconomachus, Artabadium, qui imperium duobus annis occupavit, prælio victum, & Constantinopoli oblectum, excecavit, & in triumpho duxit.

Paulatim deficientem Magni Caroli prolapia sub Arnulfo Imperatore, & ejus filio Ludovico IV. que centum & aliquot annos felicissimè imperium administrasse legitur, quasi legitimo deservitum hæredè, & in partes à sua compage resolutum, factiones undique, & ex emulatione discordias excitavit, & bellorum motus. Unde nati sunt multi reges, & imperii invasores.

Dum Carolus Calvus Augustus Imperium administraret, ut contineret in fide officioque Italiam, dederat Papiensium ducem Hofonem, Judithæ uxoris suæ fratrem, cui desponsavit Hermingardin filiam Ludovici regis, regemque Provincie creavit. Berengarium autem Eberhardi Foro-Juliensem, & Guidonem Lamberti Spoletanum, proceres juvenutis Romane, per matres Francis, per avias Longobardis cognatione junctos, Principes Italiae, que jam factionibus distrahebatur, honoribus & muneribus Francis conciliavit, alterumque Foro-Julienfium ducem, alterum Spoletinorum dicit, ut Italiam annis in ditionem suam Francorumque redigerent. Hi duo, dum Carolus Crassus Imperator animo corporeque defeceret, inter se conspirarunt, ut Berengar. in Italia, Guido in Francia nomen imperii invaderet. Guido Caroli Crassi interitum auditò, Romam properans, absque Francorum consilio regni Francie unctorem suscepit. At Franci eo absente, Odonem ducem Andegavensem filium Ruperti, regem sibi constituerunt. Guido rebus Francie desperatis, Italiam contra fœdus cum exercitu invasit, & Berengarum ad Placentiam primum, mox ad Brianoniam profugavit. Arnulfum Imperatorem inde veneno positionatum Italia excedere compulsi: sed paulò post obiit, relicto filio Lamberto, qui Berengarium juxta Papiam acie vicit. Eo per insidias interfecto, Berengarius revocatus ab Hilaris Italiam miserè affligentibus pacem redemit. Ejus ignaviam pertrafit, indignati Itali, Ludovicum Bosonis regis Provincie ac Burgundie ex Hermingarda filium, ultro invitant ad regnum Italiae. Ludovicus Berengarium primo regno eiecit. Verum novem post annis ab eodem Verone captus & excecatus est, anno Christi dcccv. & Berengarius multa caede regnum recepit. Interea Saraceni & Hungari Italiam miserè affligunt. Adalbertus Episcopus Comes à loceto Berengario ob perfidiam pulsus, Rodulfum regem Burgundie in Italiam ducit. Quo regno potius per triennium, convocatis Papiam regni proceribus, illis tradidit regnum ipsium moderandi, Burgundia repetens. Veronensis Rodulfo discedente Berengarium insidias Lambertis interfecit. Mox Berengario, cum Hermingarda Episcopi Marchionis Adalberti vidua regnum invasisset, & Rodulfum Burgundie regem in sui amorem

Amorem pertractum, ex hoste amatorem fecisset: Principes Italiae & Pontifex Hugonem Arelatensem Comitem potentissimum ac sapientissimè evocant, qui olim regnum Italiae affectarat, sed à Berengario fuerat pulsus. Rodulfus Burcardo Svevorum duce locero suo ex insidiis caeso, in Burgundiam aufugit, & Francie regno occupato, Hugoni regnum reliquit Italia sine certamine. Cum autem Hugo annis decem Italico præfuisset imperio, Berengar. II. Adalberti Episcopi Marchionis & Giselæ filius, Marchio (qui à Rodolfo Burgundo Italia pulsus, apud Hungaros delinuerat) cum copiis Germanis Hermani Sveviæ ducis ingressus Italiam, ab Hugone superatus, majorib. denuò coactis copiis, secundo in Italiam rediit. Per legatos de pace concordatæ factum, ut Hugo Italia decederet, sed Hugonis filius Lotharius cum Berengario ex æquo regnaret, Hugone paulò post mortuo, Berengar. ex libidine sua moderatus, cum Lothar. biennio tantum parti superles fuisset, viduam illius Adalhelidam, ne dominium Papiense pro dote in alterum cum regno transferret, filio suo conjungere frustra conatus in vincula conjecit. Ipse cum filio Alberto Rom. festinans

Be Augustum Imperatoremque, filium verò Italiae regem dicit. Interea Otho I. rex Germanorum Cæsar factus, Adalhelidam è vinculis liberatam conjugem fecit, & ex ea Otho. II. suscepit, Berengarium cum filio Alberto vincitum in Germaniam duxit, sed post Principum intercessionem, restituit illi Longobardiam, Verona atque Aquileja exceptis. Sed cum tyrannidem iterum exercebat, cum uxore Villa in monte S. Leon. oblectus ac capter, cum conjugè ac filiabus in Bavariam missis: tandem exul Bambergæ obiit: Villa velum assumptis monasticum. Duravit hæc Italici regni confusio annis circiter quinquaginta. Cusp. A. D.

Basilio II. Romani filius xxi. annorum adolescentem, imperium Constantinopolitanum suscipiente, Bardas Sclerus Orientis præfexus imperium affectavit, & varia fortuna usus multis claudibus Basilium affecit, donec tandem à Phoca Barda Eunucho victus, ad Cosroem Babylonium confugit. Interea Bardas à ducibus reliquis Augustus salutatus, acie cum Basilio dimicaturus, equo huius lapsi perit.

Constantino Monomacho Principe ignavissimo imperante, Georgius Muniacus in Epyro tyrannidem affectata oppressus est. Similiter & Leo Tornitus Macedonum opibus fretus, & ad obsidionem usque Constantinopolis progressus, cum victoria uti nesciret, captus & oculis privatus est.

Thomas Federatorum ordinum princeps, Leonis V. Imp. morte intellecta, adversus Michaelen Traulium, qui imperium invaserat, vires colligens, totam ferè Orientalem plagam occupavit: Agarenos finitima queque deprædantes fudit, comætu privavit, pacis conditiones dedit, ut si Rom. Imp. evaderet, fines imperii illi concederet habitandos. Antiochiam ingressus, à patriarcha ejus civitatis Joanne coronam imperii accepit. Michaelis acie vicit, Constantinopolim obsedit. Tandem Bulgarorum auxilium victus, Adrianopoli desertus à suis, & manibus pedibusque truncatus in triumpho ductus, crudeliter cum filio necatus est. Cusp. A. D.

Henricus IV. à Gregorio VII. PP. anathemate notatus, Rodulfum Sueviæ ducem pontificis assensu electum in regem Rom. multo vix tandem sanguine occidit. Saxones Hermannum Luceburgicum regem creantur Islebil, vel (ut alii volunt) Goslarie (ubi tum magnus alii preventio erat, eoque Aliti rex cognominatus est) qui in oppugnatione urbis cuiusdam lapidis ictu perit. Sigeb. ann. 1090. Egbertum marchionem illi successit Henricus post quinquentium oppressit. Conradus filius ab eo in Italia defecit. Henric. V. F. tandem & vita & regno patrem exuit.

Frideric. II. Henrici VI. F. Barbarossæ nepotem, Pontifex Innoc. III. Lugd. anathemate feruit, principes ab ejus fidelitate liberavit, & ne illum alium ex ejus familia regem vel Imper. egerent, dire interminatè est. Eapropter vivente adhuc Friderico, Henricum Thuringiæ & Hassiæ Landgraviam, regem creaverunt, qui Conradum IV. Friderici F. profugavit. Mortuo Henrico eodem anno, Gualielm. Hollandiæ Comes electus, quatuor annis vivo Friderico præfuit, Conradò Siciliæ regnum post mortem patris occupante, & pacificè per novennium Germaniam rexit. Mortuo Conrado, Manfredus Friderici notius Siciliam occupat, Innocentium Pontificem profugit. Clemens IV. Carolum Andegavensem è Gallia evocat, qui cælo Manfred. & securi percussio Conrado Conradi F. quem acie vicerat, Siciliæ regnum pontificis occupavit.

L. B. T. beat. vite Human. Tom. I.

Lothario duce Saxoniæ in Imp. electo, Fridericus Suevia, & Conradus Franconiæ duces, fratres, rebellant, & Conradus in Italia Modociæ regnitulum usurpavit. Multis ultrò citroque cladibus illatis, D. Bernardus Abbas Clarevallensis diffidium composuit.

Conrado III. Franconiæ duce Moguntia in Imp. electo, & Aquilgrani coronato legato Apostolico (quia Coloniensis, ad quem hoc jus spectabat, vix factis initiatus pallio caruit) Henricus Superbus Baviariæ dux, & pater Lotharii Imp. defuncti, qui regalia apud se servabat, electionem ut illegitimam cautus, Ratiponæ ea reddere coactus, bello Imp. tentavit. Proscriptus ab Imp. & ducatu Saxoniæ & Baviariæ exutus, dum eos recipere conatur, morbo obijt. Mox Vnello Henrici fratres causam suscepit. Tandem Friderici Sueviæ ducis intercessionem suscipiit.

Contra Adolphi Nassaviensem, qui astu ad imperium pervenit, improbum hominem, electus est à principibus Moguntia Albertus Austriacus. Prope Spiram cruento prælio sex horis pugnatum. Adolphi tandem ab Alberto ensu vulneratus occubuit.

Henrico VII. Imp. mortuo, mensibus XIII. Imperium vacavit, dum Electorum alii in Fridericum Pulcrum Austriacum, alii in Ludovicum Bavatum inclinant, confobrinos, cum Bavarus ex Mechilde filia, Frideric. ex Alberto filio Rudolfi Imp. natus esset. Ludov. qui vota plura habebat Aquilgrani, in loco quidem quo debuit à Moguntia, affante Treverensi Episc. corona est insignitus: Frideric. qui meliora vota, Bonnæ à Coloniensibus præfule, cujus est primam imperii coronam dare; sed non in loco, quo debuit, coronatus est. Sic igitur divisum imperium, divites fecit urbes & civitates. Divisi sunt & populi. Pontifex Joan. XXII. utriusque literis suis blandiens, reges eos vocavit, ac dilectionis filios, dum inter se diadematentur. Inferiores Rheni civitates usque ad urbem, cum Sels vulgare nomen est, Ludovico adhaerent: Scia verò cum superioribus regni civitatibus Frid. exceptis Berna & Solodoro, quæ neutrum curabant. Sed mox & illæ à Leopoldo duce, fratre regis, coactæ sunt Fridericum agnoscere. Frideric. Leopoldi auxilio Ludovicum magnis assensu cladibus. Sed tandem in agro Salisburgensi, dum temerè, non expectato fratre, in hostem ruit, victor primum, mox ictus est & captus, G

trienno in carcere tetro maceratus, tandem perlassione Prioris cuiusdam Carthusiensis, remotis omnibus arbitris, liberatus est, his conditionibus jurejurando corroboratis, ut uterque, quoad viveret, regio uteretur titulo: Fridericus Italiam non accederet, sed hanc liberam Ludovico permitteret: neque jus aliquod peteret à Pontif. pro ea assensenda. Quod Fridericus sanctè observavit, etiam Joan. XXII. Clemensque VI. crebrò illum in Italiam pro Imperiali corona evocarent. Cusp. A. D.

Tor diffidia & rerum fluctus in Gallia exiret à Ludovico Balbo ad mortem Caroli Simplicis, ut vix certò sciri possit, quis potissimum regnarit.

Henr. I. Anglorum rex Lancastrina familia ab Edovardo duce Eboracensi captus; Edovard. regno suscepto, IV. fe denominari fecit. Comes Varvicensis opera Henricus restitutus. Edovardus Caroli Burgundi ope & procerum Anglorum perfidia Henrico iterum capto rerum potius, post gravissimas clades ultrò citroque datas & acceptas, viros clarissimos & in is Edovardum Henrici F. summæ spei adolescentem, crudeliter interfecit curavit. Hic bel- H list tanta fortissimorum virorum multitudine absumpta est, quanta vel Gallie subingendæ satis esse potuisset. Edovardo mortuo Ricard. III. frater successit. Quem Henricus VII. exul in Britannia, qui solus ex Lancastrina familia supererat, in bello interfecit: regnoque potius, in uxorem ducta Elizabetha Edovardi IV. Eboracensis F. factionum capita matrimonii nodo colligavit, & vetus Athenienfium exemplum imitatus, omnem actarum rerum pariter ac injuriarum memoriam delendam censens, publico edicto sanxit, omnibus parci, ac bona restitui, qui in Henrici fidem venirent, in ejusque verba jurarent, & qui non venissent, post x. dies, quam potestas veniendi facta foret, numero hostium patriæ haberet. Neque tamen hac ratione odia Eboracens. factionis extinguere potuit. Nam Margarita Edovardi IV. foror, que Carolo duci Burgundie nupta fuerat, Lambertum quandam Symenellum, quasi Edovard. electi Clarencei Comitis F. à Ricardò III. rege paruo in carcere conjecit, contra illum armavit, ope Hybemorum lubnixum. Quem Henricus acie vicium

Ggg 4 pro-

A propter aetatem vita donavit, & accipitram curam gerere coegit. Mox Petrum quemdam Darbichum Tomacensem juvenem instruxit, ut se Edwardi IV. regis fratris sui filium esse diceret. Quem primum Carol. VIII. Gallorum, deinde Jacobus. IV. Sotorum reges armis sunt tutati. Sed pace facta, Petrus tandem ab omnibus desertus, misericordia regis in vinculis exspiravit. *Polyd. lib. 22. 24. & 26.*

Stephanus Blesensis Comes, Henrico I. Anglorum rege sine liberis maribus defuncto, regnum occupavit, quod ejus ex forte nepos esset, & Mathildem Henrici F. (que post Henrici V. Imp. nuptias Gofredo Andegavensi nupsit, & ex ea Henricum suscepit) quam pater heredem cum liberis fecerat, contra jusjurandum Henrico datum, regno deiecit. Mathildis Augusta armis causam suam defendebat; & aliquot annos Anglia intestinis bellis exagitata, cum alii Stephanum, alii Mathildem sequerentur. Tandem mortuo Eustachio Stephani F. unico, ortus pater, bellisque cessis, pacem amplexatus est. *Polyd. lib. 12.*

Colomanni F. Stephani II. Ungarie rex liberis ortus, Bela II. patri sui regnum concessit. Quo regnante Borichus Colomanni F. nothos, procerum quorundam studiis accitus, regnum occupare nitentur. Contra quem Bela ducto exercitu, ut proditores comprehenderet, convocata concione suorum, eos percontatus est, an Borichum legitimum Colomanni filium, an adulterum natum, pro explorato haberent? Qui de regno bene sentiebant, respondere: Din se hoc compertum habuisse, Borichum adulterinum esse filium. At reliqui nullitatem ac dicere, Borichum à legitimo matrimonio natum, Rutenam Colomanni conjugem præter fas & æquum adulteri specie fuisse repudiatam. Qui cum tantum fortices se prodidissent, statim supplicio sunt affecti. Lampertum Comitum, à regis pedibus avulsam, frater proditoris impatiens, subselliorum fragmine distracto capite interfecit. Nicolium ejus filium ante regem obrunctum justis. Borichus amisso exercitu cum paucis vix elapsus, viciniam & regnum Bela reliquit. *Bonif. lib. 6. Decad. 2.*

Byzantii morte Mahumetis II. Imp. tumultuatum, ac in partes contrarias itum: alii Bajazethem vel Pizatium stirpis maximum, parte nondum Imperatore, alii Zizimum juradante natum, ad imperium vocabant. Pater procul trans Taurum decellerat, & uterque filiorum aberat. Interea Pazaitani adversarii pulsati, Pazaitii filium in regia sedelocant: vice patris tantisper facturum: qui re allata continuo advolavit. Imp. salutatus, fratrem ad Prusiam Bithiniae cruente prælio victum insecutus procul ejecit: pulsus, in Syriam, atque inde per Arabiam deserta in Ægyptum se contulit, hinc Sultani implorans. Non bello, sed legatione agebat Ægyptius: sed qui circumcolunt satrapas Turcarum reges, à Mahumete magna parte regnorum spoliati, hoc fratrem bello, leti Zizimum ad se vocant, à se ingentia auxilia polliciti: & spes injecta, aliquos fratris satrapas ad eum defectors. Ubi verò in Syriam rediit, ac Amanum montem superavit, ac multa spe minor à locis regibus auxilia convenit, nec fratrem in æquum certamen descendere videt, nec ad se aliquam transitionem fieri, sed loca circa occupari, ut ne fugæ quidem locus pateret: antequam omni parte circumventus intercluderetur, in maritima Cilicie descendit, fideique publica à Rhodiis accepta, ad illos transfugit. Solvens, antequam altum teneret, sagittam epistola alligata in proximum litus misit ad fratrem, se ejus coactum non contemptu gentilis religionis, ad unicum, quam sibi reliquam fecisset, opem Christianos transire. Rhodii honorificentissimè exceptum in Franciam transtulerunt. Pazaites ad Franciam regem mittit oratores cum libello indice sanctarum reliquiarum, quæ Byzantiæ etiam erant, nihil eis regi Francorum non gratificaturus, modò fratrem colens, alioqui contra se non juvaret. *Amil. lib. 10.*

In conferendi Dignitatem sacram.

Dom bellum Sacrum à Latinis in Asia geritur, & in Europa summo pontificatus cum imperio Cesaribusque decernitur, quòd venia jam consuetudine, Augustus scipionem factum annulatumque pastoralium Episc. cæterisque patribus dabat, cumque sacratum dignitatum vestitum, juraque regia appellabant: contendebantque illa Carolo Magno à Pontifice maximo Adriano cum patriatu, & à Leone cum imperio data, etiam penes se esse. Greg. VII. ac Victor. III. & Urban. II. pontifices maximi, Henrico Cesari, qui Conrado patri Cesari succederat, obistere conati, eum etiam

excretati fuerant. Ille & alendo in summo pontificatu schil. E mate, & armis se tereat: Apulis ductibus pontificem tutantibus, ac Mathilde alia in parte Italia Comite, femina dominatu opibusque ac religione præstantissima. *Amil. lib. 5.* Anno 1179. bellum inter Pisanos & Genuenses est ortum quòd uterque populus Episcopos Cortice apud se conferat volebat. Id per multos in dies annos vario eventu est gestum. *Sign. lib. 10. regn. Ital.*

In conferendi Dignitatem profanam.

Subactò à Friderico I. Imp. Mediolano, Rinaldus cancellarius, Otho Palatinus, Comesque Gozimus Mediolanum, ut Consules designarent, petiverunt. Id ubi populus sensit, rei indignitate perhorrens, que veteris jacturam libertatis afferret, & propterea ad seditionem consensurum, tanto impetu ad eorum hospitium oppugnanda procurrat, ut ne Comitibus quidem Blanderatensibus reclamantis auctoritate deterrerentur. Ita illi vix salvi postridiè infecto negotio discesserunt. Hæc secunde obsidionis Mediolanensis causa fuit. *Sig. lib. 12. regni Ital.*

In Ludorum.

Olympiade centesima quarta, Pisata revocantes antiquam patriæ dignitatem, & fabulosam vutulicæ rationibus usi, ad se pertinere contendebant potestatem Olympiaci conventus habendi. Societas igitur fecerunt cum Arcadibus, Eleorum hostibus, & bellum Eleis intulerunt jam ludos facientibus. Verum cum totius populi copiis resisterent Elei, grave prælium eis commissum, spectantibus confectum Græcis, qui ad panegyrum coronati convenerant, & quiete intentibus notantibusque superatæ magnanimam & virtutem. Pisata tandem in feratis hostibus, sed fecerunt, & Elei hanc Olympiadem postea non reliquis reponendam censuerunt, eò quod per vim & injuriam ab Arcadibus ac Pisais instituta videretur. *Diod. lib. 15.*

In Civitatis.

Cum adversus potentiam equitum, qui iudicis præerant, lege C. Gracchi, senatus M. Livium Drusum tribunum plebis curasset creandum. Livius, quò majoribus viribus causam optumariam teneret, socios & Italicos populos, ut secum consentirent, spe civitatis sollicitavit. Hanc spem cum alie imbibissent Italici omnes, nec Livio repente mortuo dies exolveretur, primum Picentes ceperunt arma. Hos secuti sunt Vestini, Marsi, Latini, Peligni, Marucini, Lucani, Samnites, consilium Sex. Jul. Cæf. L. Marcio Philippo, ab V. C. 662. an. Variè gestum, varia fortuna partium. Tandem Italici populi subacti sunt à diversis Imperatoribus. Historia est à multis conscripta, *Livio, Floro, Plutarcho, Orosio, Vellejo, Appiano.*

Privilegia Mercatorum.

Prius Reges Danorum, quum hoc maximè contenderent, ut Aquilonis regna mercatoribus frequentarentur, invitare alienigenas, datis immunitatibus, quas cum Vvaldemarus violasset, civitates maritumque navibus expeditis duxerit in regiam classem, cui ille filium præfecit Christophorum. Is ædibus bombardæ, ex vulnere brevi diem obiit. Classis veritas non contenta hostes in fugam egisse, ad prædam in terras egressa longè excurreret. Regii classem non satis custoditam invasere: & sex omni numero maiores naves impositis suis abduxerunt. Redeuntes autem qui prædatum abibant, ægrè reliquis in navibus omnia præda revertuntur. Eius classem præfecit Joann. de Vviremburgo consul Lubecensis, ob negligentiam & incuriam Lubecæ gladio cæsus est. Non multò post iterum navigant in Daniam: sunt excursionibus, oppugnantur arces capiunturque Copenhagenæ, Eschenor, Nicoping, Falsterbode, Schonoe, Alsholim. Aberat rex, venenum à suis metuens. Proceres regni cum civitatibus convenere, ut redditis quas occupasset arcibus Scania per annos sedecim tenerent cum omnibus vectigalibus regis, in compensationem damnorum, quæ rex mercatoribus irrogasset. *Cram. 2. lib. 8. V. amald. cap. 37. & 40.*

Leges.

Joan. Anglorum rex leges D. Edwardi se restitutum promiserat. Verum cum promissis non staret, Proceres contra eum conspirantur. Rex omnibus exolvis, legatos ad pontificem Innocentium misit, qui eum de seditione principum doceant, Pontifex sua auctoritate decrevit irritum & inane esse, quicquid immunitatis Joann. paulò antè metu armorum populo dedisset. At opatantes indignati, promissa legum duæ expectata in ludibrium verti, non magò decreto

A tanquam parum æquo non obediunt, sed pontificis iudicium ut iniquum inculantem, arma capiunt. Innocentius omnes, qui contra Joannem arma tulissent, religionis hostes judicavit. Illi Ludovic. Philippi regis Franciæ filium, sibi regem optarunt. Ludovic. cognita Joannis fuga, Londinum pervenit. Pontifex misit legatum ad Philippum regem, qui eum à bello Anglico dehortaretur. At Francus nullis rationibus adduci potuit, ut auxiliium principibus Angliæ negaret. Joannes ab omnibus desertus, amissò etiam in fluminis transitu sceleratissimorum, quem conscripserat, exercitu, præ mortore obiit. Tum principes, tyranni jugo liberati, ne Gallorum armis planè subjicerentur, Henricum III. Joannem F. impuberem etiamnum regem dixerunt, & Ludovicum ex Angliæ eiecerunt. *Polyd. lib. 15. & 16.*

Anglorum principes contra Henricum III. regem conspiraverunt, eò quòd leges, prout promiserat, corrigere discesserit. Henricus pater cum Edovardo F. & Richardo fratre captus est. Sed orta inter principes seditione, liberatus, rex anno tertio hostes pacem petere coegit. *Polyd. lib. 16.*

Libri.

B Epiphanius Salaminis Episc. Constantinopolim adiit, atque ab inimicis Joannis Chrysof. impulsus, ab ipso, ut liberos Origenis, tanquam hæreticos, condemnaret, poposcit. Mox, cum responsum ab eo tulisset, se sine majoris alicujus auctoritate Concilii nihil ejusmodi parraturum, in synaxi apud adem Apostolorum, eos palam, præsepe populo, condemnavit, & Joannem, qui id facere cunctaretur, acti oratione perfrinxit. Cui contra Joannes admonito, quam multa ille in aliena die cæsi contra leges egisset, non leve periculum, si quis ob id tumultus in urbe accenderetur, intendit. Quo ille metu correptus, statim in Cyprum decessit: atque in itinere, inventis sanctitatis opinione relicta, vitam amisit. Ex profecto Joannes perulatus, quæ ab Epiphano tentata fuisset, ea Eudoxia Augusta instinctu patraa fuisset, ira perhorrens, in concione ascendit, atque, ut erat in dicendo promptus, orationem adversus mulieres, quæ adhuc extat, acerbissimam habuit. Quæ una cum Eudoxia exasperata Arcadium, statim convocari Concilium iussit. Ita, cum Episc. Chalcedonem convenissent, qui gravissima adversus eum simulate flagrabant, quòd severius in eorum motes animadverteret, concessim adesse iulerunt, atque Origenis mentione suppressa, calumnias alias intulerunt, & cum accederet noluisse, abentem eo nomine condemnarunt, atque Ecclesiæ spoliarunt. Joannes autem licet à populo sui admodum cupido exire urbe prohibitus, tamen ubi mandatum Imperatoris accepit, fese abducendum adverterat præbuit. Eo verò egresso, usque adeò universi illius desiderio exarserunt, ut etiam ab iniquis injustè damnatus diceretur. Quamobrem ab Arcadio, quòd imminem seditionem timeret, è vestigio revocatus revertit, & cum urbem ingredi, nisi iudicio de se legitimo facto, nollet, à populo introductus, ac solus restitutus est. Non multò post in exitum ab Arcadio iterum pulsus est. Is cum alios, tum Eudoxiam Augustam liberat ad populum concionibus perstringere solitus, demum statum ei non longè ab æde Sapientie postant, ludosque ad eam celebrari capessens, tanquam rem ad dedecus Ecclesiæ pertinemem, reprehendit. Quod in sui contumeliam Eudoxia accipiens, concilium Episcoporum adversus eum vocavit. Quæ re accepta Joannes celebrem illam concionem habuit, cuius initium est: *Herodias iterum insaniæ, iterum commovere, iterum sal. ave pergit, iterum cap. Joannis in disco accipere sudeat.* Quæ Eudoxia animum multò acerris inflammavit. Convocatis Episc. accusatores, qui alias quoque Joannem insinulaverant, iterum prodierunt. Die Palchæus appetentis iudicium actum: præcipue criminum verum est, quòd post priorem abdicationem sine Concilii auctoritate scmet in sede Episcopali locaverat, ea que de re condemnatus est. Imp. primum, ne Ecclesiæ ingrederetur, edixit: deinde post duos menses in exitum pepulit, in quo etiam petiit. Prid. Kal. Octob. cum sexagesimo grandio suburbii Constantinopolis lacerasset, sermo in populo percrebruit, malum istud propter injustam Joannis calamitatem à Deo irato esse immissum: quem sermone mors Eudoxie, quæ quarto post mense contigit, confirmavit. *Sign. lib. 10. Imp. occid.*

Libri.

Curti olim Sabini, in similibus ludis tumulum excitavit. Conules ergo Accii consilium fecerunt, Volcos eo die urbe exire iusserunt. Volci perdidit regis sui ignari, indigni abundi discedunt, jus hospitalitatis violatum vociferantes, quòd nulla causa egerentur. Accius suos magis contra Romanos accendit, donec ad manifestum bellum, quòd odio Romani nominis cupiverat, resperverunt. *Livius lib. 22.*
Petro Ziano Venetorum duce, ex levissima causa, gravissima cum Patavinis orta est discordia. Florebant tum longa pace Taurinorum opes: & quum ludis multaque lascivia, ut fit, in secundis rebus civitas ipsa luxuriaretur, commenta dicitur anno Sal. 1214. tuave ludicrum, ut castellum media urbe peregrinis pellibus, ac eidem valde pretiosis, purpureisque fragulis murorum loco muniretur; ut ingenuæ virgines, quibus locum tuendum destinant, pro galcis coronas aureas haberent, pro thoracibus, & pro brachiorum tegmentis armillas & distissima monilia. Puella elegantis formæ castellum præsidio tenerent: nobilissimi adolescentes virgines æquales arcem oppugnarent: missilia que utrimque jacerent, poma essent, multæque nuges, rose, lilia, alique flores in pilarum speciem conglobati: subiti ad hæc rotæque aque ejaculatus, variaque alia odoramentorum exquisita genera. Is rerum apparatus multos, ut fit, mortales spectandi studio Taurinum traxerat. Veniant & Veneti non pauci, & ex Patavio ad id spectaculum invitati. Sed quum jam loci oppugnatio omnium oculos occupasset, essentque conditorum animi intenti, qua parte primum in castellum ipsum oppugnatores irrumperent accidit, ut Venetorum juvenum globus, occupata repente porta, jam signa esset illaturus. Quod ex Patavinis quidam, qui proximo loco & ipsi virgines oppugnabant, conspiciant, Venetis præsentem gloriam invidentes, factò in signiferum impetu, vexillum, in quo D. Marci effigies erat, illi præceptum ignominiosè lacerarunt. Continuo ex injuria orta est rixa: fuisset; non sine eadem ibidem dimicatum, nisi qui ludis præsidabant (Scardeo, Paulo Sermeolio Patavino hanc laudem pacificationis tribuit) concessim spectaculum edicto solvissent. Discessum est utriusque iratis animis, Patavini suæ culpæ conscientis, Taurinensis in locis assumptis, sine ulla belli denunciatione primas partes occupant: Venetos fines ingressi, subitam inde prædam abduxerunt, resque publico nomine repetitas non modò non reddunt, sed Behinam etiam turrim fluminis impositum oppugnare incipiunt. Ad Behias est pugnam. Aquilejensis antistitis interventu pax secuta his conditionibus, ut quinque & viginti illorum, à quibus Taurinum spectaculo in jura orta erat, Venetias ad principem mitterentur: cuius facti eos, quòd vellet, supplicio afficeret. Eos postea cruditas Venetorum inviolatos dimisit. Ab hoc initio indecessus odii & offensionibus datus locus, donec tandem Patavini imperium magno suo cum bono subiere Venetum. *Sab. lib. 8. Dec. 1. & Bern. Scar. lib. 3. Hist. Pat.*

Venatio.

Crathlinthus Scotorum & Thelargus Picorum reges avitum sædus renovant. Picti quidam ad regem Crathlinthum venandi cum eo causa in Grampium venire. Venabantur Picti, suo more, cervos humulolique canibus in retia urgentibus, circa prata, secus fluenta, prope saltus, dedita opera locata. Quæ si quando evaserant, sequuti atborum ramis operiti, quò magis feris ignoti forent, lassos, humi procumbentes, missilibus petebant, & catapulis. Avertit Scoti id venandi genus, quòd à veteri suo instituto esset alienum. H Propterea ablatiis plagis, arcu, missilibusque, Scotorum more Picti venatui insisterent. Ubi cum suos cantes Scoticis, pulchritudine, velocitate, laboris patientia, simul atque audacia, longè inferiores animadvertissent, quosdam utriusque sexus à Scotis dono accepere: alios clam secum adduxerunt, & inter eos venaticum quendam candore nivali, eximia permititate, & audacia, forma elegantis, quem Crathlinthus in deliciis habebat. Regionum canum præfectus, vi conatus aufferre, à Pictis venabulo transfossus interiit. Tumultuaria inde rixa augete, cæsi sunt ex Scotis sexaginta viri insigni nobilitate, magna cum agrestium multitudine: ex Pictis amplius centum. Hoc initium infelicis belli inter cognatas vicinasque gentes. Junctis non multò post exercitibus concursu, Picti acie superiore duo millia amiserunt, Scoti tria. Vix tandem Carantii exulis Scoti intercessione pax facta, & sociata arma in Britannos versa. *H. Boet. lib. 6.*

Mors principis.

Anno 34. sui imperii cum ob dolorem capitis Justinianus

curi olim Sabini, in similibus ludis tumulum excitavit. Conules ergo Accii consilium fecerunt, Volcos eo die urbe exire iusserunt. Volci perdidit regis sui ignari, indigni abundi discedunt, jus hospitalitatis violatum vociferantes, quòd nulla causa egerentur. Accius suos magis contra Romanos accendit, donec ad manifestum bellum, quòd odio Romani nominis cupiverat, resperverunt. *Livius lib. 22.*

Petro Ziano Venetorum duce, ex levissima causa, gravissima cum Patavinis orta est discordia. Florebant tum longa pace Taurinorum opes: & quum ludis multaque lascivia, ut fit, in secundis rebus civitas ipsa luxuriaretur, commenta dicitur anno Sal. 1214. tuave ludicrum, ut castellum media urbe peregrinis pellibus, ac eidem valde pretiosis, purpureisque fragulis murorum loco muniretur; ut ingenuæ virgines, quibus locum tuendum destinant, pro galcis coronas aureas haberent, pro thoracibus, & pro brachiorum tegmentis armillas & distissima monilia. Puella elegantis formæ castellum præsidio tenerent: nobilissimi adolescentes virgines æquales arcem oppugnarent: missilia que utrimque jacerent, poma essent, multæque nuges, rose, lilia, alique flores in pilarum speciem conglobati: subiti ad hæc rotæque aque ejaculatus, variaque alia odoramentorum exquisita genera. Is rerum apparatus multos, ut fit, mortales spectandi studio Taurinum traxerat. Veniant & Veneti non pauci, & ex Patavio ad id spectaculum invitati. Sed quum jam loci oppugnatio omnium oculos occupasset, essentque conditorum animi intenti, qua parte primum in castellum ipsum oppugnatores irrumperent accidit, ut Venetorum juvenum globus, occupata repente porta, jam signa esset illaturus. Quod ex Patavinis quidam, qui proximo loco & ipsi virgines oppugnabant, conspiciant, Venetis præsentem gloriam invidentes, factò in signiferum impetu, vexillum, in quo D. Marci effigies erat, illi præceptum ignominiosè lacerarunt. Continuo ex injuria orta est rixa: fuisset; non sine eadem ibidem dimicatum, nisi qui ludis præsidabant (Scardeo, Paulo Sermeolio Patavino hanc laudem pacificationis tribuit) concessim spectaculum edicto solvissent. Discessum est utriusque iratis animis, Patavini suæ culpæ conscientis, Taurinensis in locis assumptis, sine ulla belli denunciatione primas partes occupant: Venetos fines ingressi, subitam inde prædam abduxerunt, resque publico nomine repetitas non modò non reddunt, sed Behinam etiam turrim fluminis impositum oppugnare incipiunt. Ad Behias est pugnam. Aquilejensis antistitis interventu pax secuta his conditionibus, ut quinque & viginti illorum, à quibus Taurinum spectaculo in jura orta erat, Venetias ad principem mitterentur: cuius facti eos, quòd vellet, supplicio afficeret. Eos postea cruditas Venetorum inviolatos dimisit. Ab hoc initio indecessus odii & offensionibus datus locus, donec tandem Patavini imperium magno suo cum bono subiere Venetum. *Sab. lib. 8. Dec. 1. & Bern. Scar. lib. 3. Hist. Pat.*

Venatio.

Crathlinthus Scotorum & Thelargus Picorum reges avitum sædus renovant. Picti quidam ad regem Crathlinthum venandi cum eo causa in Grampium venire. Venabantur Picti, suo more, cervos humulolique canibus in retia urgentibus, circa prata, secus fluenta, prope saltus, dedita opera locata. Quæ si quando evaserant, sequuti atborum ramis operiti, quò magis feris ignoti forent, lassos, humi procumbentes, missilibus petebant, & catapulis. Avertit Scoti id venandi genus, quòd à veteri suo instituto esset alienum. H Propterea ablatiis plagis, arcu, missilibusque, Scotorum more Picti venatui insisterent. Ubi cum suos cantes Scoticis, pulchritudine, velocitate, laboris patientia, simul atque audacia, longè inferiores animadvertissent, quosdam utriusque sexus à Scotis dono accepere: alios clam secum adduxerunt, & inter eos venaticum quendam candore nivali, eximia permititate, & audacia, forma elegantis, quem Crathlinthus in deliciis habebat. Regionum canum præfectus, vi conatus aufferre, à Pictis venabulo transfossus interiit. Tumultuaria inde rixa augete, cæsi sunt ex Scotis sexaginta viri insigni nobilitate, magna cum agrestium multitudine: ex Pictis amplius centum. Hoc initium infelicis belli inter cognatas vicinasque gentes. Junctis non multò post exercitibus concursu, Picti acie superiore duo millia amiserunt, Scoti tria. Vix tandem Carantii exulis Scoti intercessione pax facta, & sociata arma in Britannos versa. *H. Boet. lib. 6.*

Mors principis.

Anno 34. sui imperii cum ob dolorem capitis Justinianus

A in conspectum populi non prodiret, divulgatus est Constantini rumor de morte eius. Itaque tumultuatum est, direptaque tabernae & mancipia. Circa horam ix. praefectus mandato Imperatoris lumina per totam urbem succendit, quibus regem saluum esse indicabatur. Ea res tumultum sedavit. Cedrenus.

Turci quantum reges in vita venerantur, tantum iis mortuis tumultus ac seditiones excitant, at ita diripiunt, domos spoliant, & nihil, quod ad locupletandum proficit, omittunt. Cyp. A. D. in Turcorum Historia.

Post obitum Matthiae regis quietem aliquandiu Hungaria à Turcis habuit, donec Bajazethes II. motu terrae commotus (qui Constantinopoli octingentas domos prostraverat, ac homines plus ter mille vel obtulerat, vel fulmine adusserat) rursus arma in Hungaros resumeret, eam calamitatem Mahometi furori attribuens, quod nimis diu adversus Christianos cessasset. Ergo Turca agros in Bosnia ad Hungariam pertinentes vastavit, omnia terrore complens, & ad expugnandam arcem Sabatiam, quam nuper Matthias recuperaverat, se convertit. Verum magna clade obsidionem relinquere coacti fuerunt. Dabr. av. lib. 31. Religio.

Cons. Tit. Religionis aliene adiuvum, correctio. Illic Pietatis religiose ex professo, tanquam subiecti, habetur ratio: hic Inimicitia.

Bello Judaico confecto, Iudaei, qui Antiochia erant, gravissime fuit à gentilibus circumventi. Nam Antiochus quidam, (consiliis facinorosorum hominum, qui aere alieno obstricti, forum & scripta publica concremandi occasione sibi dari cupiebant) cum Antiochenis populum conlocatorem in theatro, progressus in medium, patrem suum Iudaeorum principem & ceteros deserebat, quod una nocte totam civitatem incendere statuisset: & velut huius consilii participes quosdam hospites Iudaeos tradidit. Quibus auditis, populus eos, qui traditi fuerant, statim in theatro concremavit. In multitudinem vero Iudaeorum properantem intrare populum Antiochus magis accendit, quando ipse aperte paganorum ritu sacrificavit, & ceteros ad idem cogi iussit; si reculerent, pro manifestis infideliatibus habendos esse. Acceptis interea à Romanorum duce militibus, servus instabat suis civibus, nequaquam eos die septimo ab opere cessare permittens, sed omnia cogens facere, quae diebus alii agerent. Id quod vicinæ etiam urbes in exemplum traxere. Jam cum quadratum forum exuri contigisset, archiva, item publica basilica, huius facti Antiochus Iudaeos acculavit. Quoties morus vi posuit reprimere collega adhuc juvenis legatus, postulans sibi permittit referre ad Caesarem gesta. Ioseph. lib. 7. cap. 11. Belli Iud.

Scritib. Euseb. lib. 4. c. 1. Hist. Eccl. Dion. & Euseb. circa annum 18. Traiani, Iudaeorum calamitates majorem in modum invaluissent, quas propriis ipsi sibi futuris conciliarent. Primum enim, qui in Libya, Aegypto, Alexandria, apud Cyrenem etiam & Thebaida habitabant, multa vicinis gentilibus intulere certamina, ita ut carnibus etiam ipsorum, quem admodum Dion scripsit, veici, sanguine eorum tingi, ac pelibus velari cœperint. Quosdam per medium ulque ad verticem dissecuerunt, alios bestis laniandos objecerunt, alios in mutuas digladiationes commiserunt, adeo ut circa Cyrenem solum ducenta & amplius (ut Dion ait) hominum millia deciderint, strage illa excepta, quam apud Aegyptum ediderunt, ac Cyrum, in qua insula circiter ducenta & quadraginta hominum millia trucidantur. Libyam certe adeo vastam & vacuum hominibus à Iudæis esse factam, Eutropius & Orosius tradiderunt, ut nisi Hadrianus colonias aliunde in eam deduxisset, deserta prorsus relicta esset. Atque hæc tamen nondum belli, sed seditionis & tumultus speciem habuerunt. At sequenti anno, numero & armis instructi, bellum intulere Lupo, qui tum totius Aegypti praefectus erat. Ubi in primo quidem conficti Iudaei victoriam obtinuerunt: sed quae paulo post amissa, rursus, & miserabili eorum interitu permutata est. Nam quæ desperatione viatorum ex prima pugna Alexandriam confugerant gentes, ibi Iudaeos omnes interemerunt. Consistentibus interea aliis apud Cyrenem, qui audita clade eorum, qui se Alexandriae praefidiorum loco continuerant, ad agros Aegypti & castella depopulanda, duce Luca, se converterunt. Contra quos Trajanus Marcium Turbinem misit, qui pedestri, nautico & equestri bello eos aggressus, longo quanquam & difficili bello, superavit, interfectis Iudaeorum multis myriadibus, non per Cyrenem

modo, sed Aegyptum omnem. Erat adhuc reliqua Iudaeorum manus apud Mesopotamiam: ad quam opprimendam L. Quintum Imperator misit, qui bello eos gravi persequutus prostravit & delevit.

Sub annum Hadriani Iudaei iterum bellum cum Romanis gessere. Cujus causam Dion fuisse ait, quod Hadrianus Hierosolyma gentibus etiam inhabitanda concesserat, & ex adverso templi propriam & ipse Jovi ædem circumlexerat: Spartianus vero, quod gentalia Iudaei extruere prohiberi fuerint. Ergo duces sibi delegerunt Barcochabem (qui se filium stellae vocavit, ut alluderet ad prophetiam Balaam, majoremque ad omnes ausus sibi auctoritatem concillaret) eum insignis in Christianos fuit credulitas, propterea quod à Judæis, ad belli communis societatem rogati, subsidia denegaverunt. Hadrian. congressus cum Judæis, fame prius ac sita domitis, ad oppidum Hierosolymis vicinum Bethora victor, interfectis unius diei praelio (ut Niceph. scribit) quinqueaginta tocto myriadibus. Anselmus, qui Julium Severum ejus belli praefectum fuisse scribit, causa esse indicat quinqueaginta Iudaeorum millia, acibus eorum captis quinqueaginta, vicisque nongentis & octoginta quinque fame, ferro & igne devastatis, ceteris urbe expulsi, ac per orbem terrarum venditis. Fuit hæc novissima Iudaeorum delictio. Nam nec urbem nomen vetus nominere Hadrianus voluit: sed restitutam suo de nomine Eliam Capitolinam, ut Dion ait, vocari iussit, ut Euseb. & Honor. annorunt: nec è longinquo etiam patriam antiquam Judæis aspiciendi potestatem esse, legibus cavet. Addit Euseb. in chronico, curale Hadrianum, ut ad partem superiorem parte, qua in Berthelem iter esset, ad majorem ignominiam Iudaeorum, marmorea suis effigies adigeretur, in perpetuam memoriam, Romanorum potestati omnem Iudaeorum gentem esse subditam.

Inter Philipp. Imp. & Constantinum Papam Romanum, dissidium ortum est: quod eò ulque progreßum est, ut pro haeretico Imp. fit à Papa declaratus; populisque Romanis neque nomine, neque chartas, neque figuram ejus recipere dignatus sit. Bæda de Tempore indicat, Philippicum picturas qualdam, continentis acta sex universalium Synodorum, jusse deleri. Platina addit, è Sophia templo abrahas eas picturas esse. Paul. Diacon. lib. 6. c. 11. dicit, eum imperale per litteras Romanæ Ecclesiae, ut de hominibus cum Constantino politana consentiret. Zonaras autem narrat, cum sextam universalium Synodum, convocata alia, voluisse abrogare.

Anno iv. Justiniani Imp. Samaritani & Judæi in Palestina, quendam Julianum regis corona ornatum sibi praefecerunt: armique contra Christianos sumptis, rapinas, caedes & incendia ediderunt. Hos Justinianus occidione delevit, Julianoque caput amputavit. Cedrenus.

Anno Sal. 1400. Bonif. IV. Jubileum indixerat, amplius peccatorum venia proposita, equique Boemis Pragæ confecti potestatem fecerat. Tum Joan. Hus sacerdos, indulgentias publicè reprehendit, vitia sacerdotum exaggerare cepit. Mox Joan. V. viceli libello, quem Althebam inscripserat, instructus, contra Rom. Pontif. inturgere, Confessionem articulare, Sanctorum invocationem, Vota monastica oppugnare: cumque concionibus ei interdictum esset, in pagum Hussitecz, undè oriundus erat, secedere, ibique passim confluentibus concionari. Interea Hieron. Pragensis in Academia publica disputationibus ea ipsa dogmata contra Germanos Doctores temerariè tuetur, tanta audacitate contentione, ut à verbis sæpe ad verbera perveniretur, & populus etiam ipse in partem ut opinionem sic vulnerum traheretur, plebs à Hieronymo populari suo, Senatu vero à Germanicis stante. Venceslaus rex hæc orationem etiam cum plausu spectabat. Jam cum Joann. XXIII. Pp. cruce signatos contra Ladislaum regem Neapolitanum, rebellem Hungariae regnum Sigismundo Venceslai regi statim eripere conantem excivisset: Joan. Hussi Tendas audores, cum concionantem Apostolicum legatum mentis incalidum, suspensio penas lere: Hussus in concionibus perfrans, Sigismundo, qui Venceslao fratri successerit ad Electoribus datus erat, ad Constantiensem Concilium cum Hieron. vocatus, & ab eodem profugus, meritò exultus est. Interea Petri. Drefidensis Jacobellum popularem suum perpulit, ut calcis utam populo sine dispendio salutis denegari non posse, pro concionibus affereret. Concilio proinde interdicho magis exacerbat Pragenses, calici publicè infantes quoque & pueros adhibere, eoque pro insigni uti, & per plateas circumgesserat, diligenter observando, equis calici honorem deferret.

Eapto.

A Eapropter Calixtini sunt appellati. Jam cum apud Venceslaum frustra agerent, ut plata sibi loca sacra concederentur: Nicolai Hussitecz iussu in montem Thabor, quintum à Praga lapidem, discedunt ad x. m. hominum promissu locum, civitatem ædificant. Rex interim arma omnia cives in arcem deserte jubet. Jo. Zilco, eques monachus, bellicæ rei peritiss. suadet, ut armati potius coram rege appareant. Hac ratione terror regi injectus fuit. Orto mox tumultu obdisceptum pratoris ascensum, qui calici nullum honorem exhibuerat, prator occisus est, Senatores de senectis precipitati: regni Camerarius, qui cum ccc. equitibus accurrebat, in fugam actus: Venceslaus rex. prae itacundia apoplecticus corruit. Secutum inde interregnum, sedis, direptionibus & laniens obnoxium. Concilii Constant. literis moniti Bohemi, ut ad Catholicam redirent Ecclesiam: Pragæ convenit cum Moravis, & injustè damnatos Hussi & Hieronymum male obijcit. Mox Prædicatorum & Carthusiensium cenobia, tanquam aculeatorum Hussi, diripiunt, templa spoliant, sacerdotis pellunt. Calixtini interim Pragenses cum Thaboritis juncti, Vieegradum arcem, & Pelinam urbem occupant, sed non diu tinent. Ceteram cum sine capite essent, quatuor duces Thaborite deligunt, Zilconem, Nicolaum Hus, Sibinonem abochovo, & Chivali Rzepiensem. Pragenses totidem capita deligunt: Bechinensis & Pelinensis regionis castella, arcis, templa, monasteria vastant. In monte Oreb prope Lypticam arcem, metallarii quidam & carbonarii coitione facta, Orebitas se constitabant, & sub religionis prætextu in Catholicos grassabantur. Sed eos Sigismundus rex equitatu immisso disjecit, & Pragæ obsedit; at Thaboritas in subsidium venientes metuens, Boleslaviam abijt. Thaboritarum usum Pragenses reliquias Romani cultus penitus excindunt. Martin. V. cruce signatos contra Hussitas excitat. Sigismund. numerosissimo exercitu tribus locis Pragæ obsidet: ceterum eo eventu, ut induciantur conditiones absque fuerit coactus, & factis habuerit ingentis beneficii nomine locum sibi Pragæ ad inaugurandum concedi. Conditiones erant 4. Ut verbera De liberè per Bohemiam prædicetur, Ut synaxis sub utraque specie exhiberetur, Ut clerici omni jurisdictione & bonorum possessione cedat, Ut vita in quovis statu corrigatur. Dicente inde Sigismundo ad vires recollendas, Hussitas, solius calicis studiosos, ob recentas exemonias sacrorum in vestitu, chirimate, sale, oleo, aqua lustrali, calicibus aureis at genteque, imaginibus, organis musicis, ob auctoritatem patrum, ob graduum nomina, Thaborite horum omnium contemptores vulg. illabant. Concionator illo Coranda senatoribus dejectis novum ipse senatum in veteri usaque Pragæ instituit: Aulam regiam, monasterium omnium elegantissimum, evertit. Mox Thaborite Hussitarum sacerdotis exosi, duce Zilcone Pragæ relinquunt, torrentis instar omnia flagellis ferratis profectunt, Arcæ domini se purgare dicentes: ultionis enim nunc tempus esse, non misericordiae. Pragenses Vieegradum obsidentes, Sigismundum ex Hungaria obsessis auxilio venientem magna clade repulerunt, Procopio interim Moraviam tuente. Communi inde consilio Hussite cum Thaboritis regi Polonorum Uladislao regnum offerunt. Quod cum ille, ut ab haeretico oblatum, recusat, Vitoldum Lituaniæ ducem evocant. Misit is Coributhum parvalem: qui tamen non diu Pragæ remansit. Thaborite rursus mores Hussitarum notare, quod factis vestibus induerentur, & ceterum corpus Christi sublati venerantur, & indignabundi discedere. Pragenses interea Novam arcem deditone obtinent, Zilcone fortis monasteria evertere, & sola adventus sui fama Sigismundum à Cladrone oppugnatione evertente. Tum archiepiscopus Rabi firmissimi oppugnat, oculum, quem reliquum habebat, amittit Zilco. Admittit interim novi in Insula Moravia, in Moravia postea, emerere, non incedentes, promissio concubitu utentes. Eos Joan. Olmocenensis Episcopus dissipavit. Dissipati in Bohemia ivere; Peardorum nomen assumpserunt. Quos ipsos Zilco ad pagum Kloronactus igni absumpsit. Mirabili inde victoriarum serie Chomutovia, Zaxium, Salva, Betona, Broda expugnavit: urbes reliquas prae metu se dedunt. Post hoc arcem Pragæ nova ab Hussitis occupata, secundæ cruce signationem è tota Germania expeditio, numero multò major: eventu neutiquam felicior. Victus in montibus Cuthnensis à Zilcone Sigismundum, ejus conciliandis causa regi administrationem clam ei offert. Sed Pritcovia pestilencia mortuus Zilco, Ziaslaviz sepelitur. Ab ejus

morre Thaborite Orphanorum nomen sibi sumptere, quod tanto duce ceu patre orbati essent, Procopius duobus ducebus majore & minore, perpetuo sub dio viventes, rapinis assueti, sic ut ne Hussitis quidem Pragenfibus, quos & robore & religione se inferiores putabant, parcerent, Pragæ noctu aggredierentur. Divisi inde rursus in Orphanos sub Procopio majore (quem Radum vocaverit, quia presbyter fuerat, & propter res gestas Magnum) & Thaboritas, cum Pragenfibus Hussitis iterum juncti (eò quod Julianus Cardin. S. Angeli novam contra Bohemos expeditionem instituisset, Friderico Marchione Brandeburgensi exercitui praefecto, in quo supra xi. equitum millia fuisse dicuntur praeter equites. Ad Austrum xii. Germanorum millia Sylvius habet ix.) occidere. Pelina fortiter restitit. Depopulati inde Austriam, Lusatiam, Silesiam, Misiniam, tanto metu insignium urbium, ut Erfordia, Magdeburgum, Brunsvica, Luneburga, novis munitionibus se firmiter, Norimberga & Bambergam pacem redemerunt. Germanos per circuitum habitantes, alios Philibatos, alios Idumosos, Moabitaeque vocabant: Bohemiam terram promissionis esse dicebant. Erat & tertius exercitus, quem fratrum Orebitarum appellabant, P

non possent, oculis artibus nobilitatem à plebe se junxere. Itaque Mainardus à Nova domo, Praczko & duo Alexiones Sternbergius & Ureslovius (Sylvius Alcius Risenburgensem ducem nobilitati praefectum fuisse dicit) cum Pragenfibus & Pelinensibus cõspirantes, cum equitatu abundanter, inter Brodam & Caurimam planicie latissima eos assesevit, perupto carorum munimento, qua parte catenas non satis coherentes habebat, magnam stragem Thaboritarum edidit, proditione & fuga Czapconis, qui Thaboritarum exercitui praerat. Procopius major caesus (utrumque Procopium caesum Sylvius asserit) reliqui dediti, in horrea secedere iussi vicina, subjeo igne exusti sunt. Et sic Bohemi Thaborite & Orphanii non nisi à Bohemis vinci & deleri potuerunt. Sigismund. Pragæ veniens, Barbara uxor is Episc. Constantiensis coronandæ gratia, de Rokiczano Hussita Archiepisc. constituto, importunitate victus, promittebat, dummodo id Apostolicæ sedi videretur. Ceterum quinquenni spatio sensim monachos reduxit, Hussita sacerdotibus ablegavit, & largo stipendio excitos audacissimos quoque in Hungariam sub Alberto duce Austriae, genero suo, Turcis ex composito trucidandos objecit. Rochacum unum è proceribus perfidium regi exprobrantem & praedas agentem captum cum lxx. factiolis suspensit, nec multo post è vivis excessit, Alberto Austriae genero substituto. Is Hungariae regno adito, à Bohemis quoque recipitur, licet Thaborite Caurimurum Polonæ regis fratre mallent: in super à Germanis Caesar dicitur. Contractis igitur copiis Bohemiam invadit. Restitit ei Thaborite Polonorum auxilium. Albertus ex dynteria moritur. Ladislaus posthumus Frederici Imp. patrii tutelæ committitur. Duo regni curatores designati, Prafco sive Prafco Hussitecz, & Mainardus Romanæ factionis, illo mortuo, Georgius à Constat. arcis Podiebradii munissit dominus, occupata noctu Pragæ, Mainardum Hussitis infestum capit, Senatam mutat, & planè per auctoritate regnum administrat, quoad Ladislaus per etatem regni inii. Diu nuptia parantur Pragæ, Hussitis parè equis, incerto facto moritur. Comitibus publicis Georgius rex creatus obedienciam Calixto PP. jurat. Et cum Pius II. successisset, Georgiū Venceslaum Archiepiscopum Pragenfi Archiepiscopatu dejecit.

non possent, oculis artibus nobilitatem à plebe se junxere. Itaque Mainardus à Nova domo, Praczko & duo Alexiones Sternbergius & Ureslovius (Sylvius Alcius Risenburgensem ducem nobilitati praefectum fuisse dicit) cum Pragenfibus & Pelinensibus cõspirantes, cum equitatu abundanter, inter Brodam & Caurimam planicie latissima eos assesevit, perupto carorum munimento, qua parte catenas non satis coherentes habebat, magnam stragem Thaboritarum edidit, proditione & fuga Czapconis, qui Thaboritarum exercitui praerat. Procopius major caesus (utrumque Procopium caesum Sylvius asserit) reliqui dediti, in horrea secedere iussi vicina, subjeo igne exusti sunt. Et sic Bohemi Thaborite & Orphanii non nisi à Bohemis vinci & deleri potuerunt. Sigismund. Pragæ veniens, Barbara uxor is Episc. Constantiensis coronandæ gratia, de Rokiczano Hussita Archiepisc. constituto, importunitate victus, promittebat, dummodo id Apostolicæ sedi videretur. Ceterum quinquenni spatio sensim monachos reduxit, Hussita sacerdotibus ablegavit, & largo stipendio excitos audacissimos quoque in Hungariam sub Alberto duce Austriae, genero suo, Turcis ex composito trucidandos objecit. Rochacum unum è proceribus perfidium regi exprobrantem & praedas agentem captum cum lxx. factiolis suspensit, nec multo post è vivis excessit, Alberto Austriae genero substituto. Is Hungariae regno adito, à Bohemis quoque recipitur, licet Thaborite Caurimurum Polonæ regis fratre mallent: in super à Germanis Caesar dicitur. Contractis igitur copiis Bohemiam invadit. Restitit ei Thaborite Polonorum auxilium. Albertus ex dynteria moritur. Ladislaus posthumus Frederici Imp. patrii tutelæ committitur. Duo regni curatores designati, Prafco sive Prafco Hussitecz, & Mainardus Romanæ factionis, illo mortuo, Georgius à Constat. arcis Podiebradii munissit dominus, occupata noctu Pragæ, Mainardum Hussitis infestum capit, Senatam mutat, & planè per auctoritate regnum administrat, quoad Ladislaus per etatem regni inii. Diu nuptia parantur Pragæ, Hussitis parè equis, incerto facto moritur. Comitibus publicis Georgius rex creatus obedienciam Calixto PP. jurat. Et cum Pius II. successisset, Georgiū Venceslaum Archiepiscopum Pragenfi Archiepiscopatu dejecit.

A de jecti, Fantini de Valle legatum Pontificii censuras fulminantem in vincula conjicit. Pontifex Uratisvienses & Namyslavienses a juramento Georgio dato absolvit, eumque diris devotus; Mathiam Hungariae regem contra eundem, quantumvis focerum, excitat. Varia fortuna bellatum, donec Georgius ex hydrope perit, anno 1470. & Uladislaus Casimiri Polonorum regis F. contra Mathiam Hungariae regem electus, in regno successit. *En. Sylv. in Bohemia, & Dubrau. lib. 23. 24. & seq.*

Imperante Alberto Austriaco, quidam cognomine Rindslaisch, agricola, se, ut Judaeos ubique gentium deleteret, caelo demissum divinitusque delectum praedicabat. Credit vulgus, turmatimque provolans, ducem sequitur. Orto tumultu, Judaei in omnibus ferè Franciae & Bojariae civitatibus ac oppidis concremantur: viri atque feminae obstinatissimo animo cum parvis liberis omni que supellestie in medium se incendiam mittunt. Albertus Imp. furore vulgi evanescente, de seditionis supplicium iumpfit, alioque in urbibus, unde exciti erant, collocavit. *Avent. A. D. lib. 7. Annadum Bojorum.*

B Anno 1190. in Anglia, paulo ante Pascha, orta turba inter Christianos & Judaeos, qui Eboraci & Lincolniae agebant, civis sumptis festinanter armis, miseros Hebraeos viros pariter ac feminas trucidarunt, extra paucos, qui professi sunt se Christianos fieri velle. Id facinorosus rex Richard. graviter ruit, quod in bellum Hierosolymitanum proficiscens ab ipsis Judaeis fuerat multa pecunia adjutus. *Polyd. lib. 14.*

Populus Neapolitanus per se mobilis, & rerum novarum cupidus, ad fortunae regiae commutationem, dum Ferdinand. rex Carolo VIII. Gallo Capuae resistere cogitat, arma cepit, factoque impetu in Judaeos trapezitas, qui opinione diturni faenoris locupletes habebantur, eorum domos temporis momento diripiit: totaque urbe ob id factum ad defectionem spectante, Ferdinandus Neapolim citato cursu contendens, tumultum sedavit. *Jovius lib. 2. Hist.*

Bellum Rusticum Germaniae parte infra ex T. VIII. Rustici mobilibus inimici.

Academia, Schola.

C Magnus, Princeps Magnopolensis, zelo propagandi divini cultus, ac stabilendae Academiae Rostochiensis, parochialem S. Jacobi Ecclesiam collegiatam facere instituerat, apud quam magistri & doctores academici residerent. Interea viri in plebe sermone: non quare a principibus Ecclesiam, sed urbis plenum dominium, ut injiciatur frantum libertati. Non agi de collegio, sed de arce quandoque in urbe collocanda, & transferenda Episcopali cathedra è Zuerino Rostochio. Itaque ferè reluctari coepere, licet anathemate intentato. Sed dum negotium de anno in annum trahitur, Magnus non passus sibi diutius illud, cum magno comitatu urbem ingreditur. Razeburgenis Episc. exequitor Apostolicus literas recitat plumbatas, & parochialem Ecclesiam in collegiatam erigit, praepositum facit Thomam Rode, Decanum instituit, & singulos ducit in subfessila. Dominico die, cum dux abire pararet, civis seditione mota novos Canonicos adorturum: Praepositum in carcerem pertrahunt, resistentem occidunt, cadaverem procalcant, Decanum in carcerem detrahunt. Vix principi exire licuit. Is tanta injuria provocatus, urbem obsedit: inde obsidione relicta, portuque intercluso, bellum trahere instituit. Tumultus itera, & miseriae plena in urbe omnia. Erat princeps factionis in urbe quidam ex latomo caudicus, ex caudico codior cerevisiae: qui multis tergiversationibus rem distinebat: cum viris lx. Collegam ille sibi adscivit proconsulem. Proconsul, quum videret omnes male habituros, nisi ille perisset, efficit, ut iustus de causis captus, cum consilio socio, clam caesus gladio, lucte supplicium. Itaque duorum sanguine restinctum est diurnum urbis incendium. In quintum annum extracto bello, inducitur multo interceptum, tandem anno 1491. inter duces Magnopolenses & Rostochiensis ea lege componitur, ut collegio integro permanente (quod ex Judaeorum opibus in sicum redactis auxere) aliquot millia principibus darentur: exules reciperentur, & cum iis, qui in novum allesti concilium, sederent. *Cranz. lib. 13. & 14. Vandal. Templum, Fanum.*

Duo erant totius orbis terrarum emporia celeberrima, Barbaris Damiatra, Christianis Ptolemais. Haec, amissis Hierosolymis, erat regia urbs, celeberrimisque Latinorum mercatorum coetus. Per inducias, ex India, Ethiopia, Arabia, bea-

tisq; regionibus ad alios mercatores allatae merces, illud tan-dem coportabatur: inde Veneti Genuensesque navibus quo visum erat aportabant. Inter Veneros & Genuenses, ut inter opulentissimos populos, maritimum rerum gloriam sibi vendicantes, afolet, ante D. Ludovicum Francorum regem natis, sed quae sancto rege religioni militante intermorta fuerant, simulatim renascentibus, aequiore se Philippus Monteforti Ptolemais praetor Genuensibus praebere visus est. Uterque populus Ptolemaidem suum praetorem, suos apparitores, suum forum, suam arcam, suas sibi leges habebat: haec profana. Exoritur de factis contentio. Adem septumque divi Sabae sibi utrique vendicabant: non tamen quamprimum ad arma descensum. Alex. IV. PP. decevit, placere sanum commune censeri, idque decretum in re presenti enunciari. Ligurum consilia celeriora decreti enunciatione extiterit: occupant sanum, septumque instar arcis emunire, propugnaculis, rebus, tormentis instruere, Philippo connivente ne, an etiam adjuvante, dubii. Venetus indignatione accensus, tredecim triremibus Tyro movit: Ptolemaidique portum catena perrupta ingressus, duas triremes, tres & viginti onerarias Ligurum naves incendit. Fanum F ut ab hoste profanatum, & septumque in bellicam speciem veritum, dicitur, ann. xlii. seculi unde sexagesimo. Hoc initium fuit belli, causaque Latinorum inter Barbaros Graecolique imperii finiendi fuit: in majulque continuo exarist incendium: & cruenta praelia commissa, quibus res Veneta initio superior fuit & suis viribus, & Pisanorum auxiliis. Hi populi potentes maris fuerant: tunc inter se illis certantibus facile fuit proceribus Graecae imperio Constantinopolitano Balduinum Latinum exigere, & Palaeologos in urbem introducere. *Amil. lib. 7. Platina in Alexand. IV. Sabellius. Sepulchra.*

Constantinopoli sub Constantio Imp. maxima orta est seditio, propterea quod Macedonius Episc. Arianus corpus Constantini Magni in templo Apostolorum (quod ruinam minabatur) in templum aliud, in quo Acajus martyri repositus erat, transfussisset. Nam cum ei propter Arianismum insensu essent, hanc occasionem arripuerunt contra eum de bacchandi, quasi sepulchrum Constantini ipsa translatione profanasset. *Niepp. lib. 9. cap. 42. Imagines sacrae.*

Cum Herodes rex inter caetera, quae contra Judaicas leges fecerat, etiam supra majorem templi portam aquilam arcam magni ponderis dedicasset; Judas Sariphai F. & Mathias Margalochi, doctissimi legis patriae interpretes, auctores fuerit suis discipulis, ut aquilam illam detraherent. Qui elaro mercede ascendentes, aquilam concenterunt securibus, inspectante congregata in templum multitudine. Dux regius, majorem aliquam conspirationem metuens, occurrit eo cum valida suorum manu, cohibuitur demolitorum aquilae: & circiter xl. juvenes resistentes comprehendit, & inter hos auctores facinoris Judam & Mathiam. Rege rogante, quo freti ausi sint sacrariam imaginem demere: ajunt te & deliberatum executi, ut viros fortes decuit. Ab Herode igitur vivi sunt exusti. *Joseph. lib. 17. cap. 8.*

Bulgates contra Sabinum regem suum arma ceperunt, propter imaginum adorationem descendendam: quam ille, a Constantino Copronymo Imp. perlatas, aboleri nitebatur. Ergo fuga sibi consuluit. *Nauclerus generatione 26. & Bergomensis lib. 10. Blond. lib. 1. Decad. 2.*

Gandavi excitatus est anno Domini 752. civilis motus, H propter sanctorum imagines: quas alii ceu idolorum instrumenta execrabantur: alii vero colendas, atque in templo ponendas esse censabant. In ea autem discordia interfectus est Hildebertus Abbas Blandinensis, qui contra fautores Caesaris, decretis Pontificum de habendis status adhaesit. *Jacob. Mejer in Chronico Flandriae.*

Anno 1506. Olyssippono tumultus multitudinis furore & amentia concitatus fuit, quo parum abuit, quin omnes Hebraei, qui ad Christi fidem conversi fuerant, sedè perirent. Maxima pars civium propter pestilentiam aberat. Illis sorte debus multi è Gallia Belgica & Germania Olyssipponem naves cum mercibus applicant: xix. vadem die April. non pauci ex his, qui in urbe manerant, in xetum D. Domini convenere. Ad sinistram laus templi, effi facellum sanctum, quod Jesu Saeculum appellat. In eo supra aram effi imago Christi crucifixi collocata, in cuius latere vulnus illud altissimum operculum vitreum contegebatur. Cum multi in vulnere illo oculos & mentem desigerent, ex eo splendor emicuit. Conclamant igitur omnes, ingens esse miraculum,

Alum, caelestique numen praesentiam suam signis admirandis ostendere. Quidam ex Hebraeis illis, qui non ita pridem Christo nomen dederant, maxima voce miraculum esse negavit: nec enim esse verisimile, ut aridum lignum miraculum ederet. Multitudo imperi in hominem facto, in forum, quod ante templum est, eum pertraxit, dilaceravit, & exussit. Monachi insuper cujusdam concione magis effertat est. Duo monachi crucem sustulerunt, maximisque vocibus populam ad eadem concitaverunt; Haesim, haesim, dicentes, nefandam vindicatem, gentemque sceleratam extinguite. Galli & Germani, qui in navibus erant, in terram desiliunt, & se ad Lusitanos, qui jam eadem immanem faciebant, agglomerant, Judaeos trucidant, & in ignem semivivos abiciunt. Servi & homines vilissimi materiam undique convehabant, ne ignis deficeret. Nulli materiam, neque artri paritum. Supra quingentos Hebraeos eo die necati, atque combusti. Sequenti die homines ex pagis supra mille se reliquis scitatis aggregaverunt. Hebraeos domi latantes, viros, mulieres & virgines immanissimè jugulantes ante parietes allidunt, in ignem conjiciunt. Sed & pueros, & senes, & virgines, quae ad aras confugerant, Crucibus & hominum sanctorum imaginibus affixas, & Christi fidem miserabiliter implorantes, avellunt, & in ignem projiciunt. Multi pro Hebraeis vel errore vel simulatione habitis, interfecti sunt. Magistrat. multitudinis furor se opponere non audebat. Multi tamen honesti viri, & quos Hebraei confugerant, eos clanculum in tuto collocaverunt. Tertia rursus die ad eandem eadem scitatis redierunt: adeoque tribus illis diebus circiter duo hominum millia ex Hebraeis generos occisa sunt. Cum ad velperaceret, Arius Sylvius, & Alvarus Castrensis, viri apprime nobiles, qui tunc Regis iudicium decurati praerant, cum praesidiis in urbem se contulerunt. Eorum adventu furor repressus est. Galli & Germani se confestim in naves cum praeda magna receperunt. Emmanuel rex viros primarios cum summa auctoritate Olyssipponem misit, quantum scelus debito supplicio vindicaret. Magnus hominum numerus extremo supplicio poenas immanitatis & amentiae dedit. Monachi, qui sublati Cruce hortatores cadis extirerant, sacerdoti primum dignitate solemniter privati sunt, deinde strangulati, atque combusti. Qui vero reges se praebuerunt in curatore populari comprimendo, partim honoribus privati, partim pecunia multati sunt, & civitas ipsa multis ornamentis spoliata fuit. *Olorius lib. 4. rerum Emm. Verba.*

Consule paulo post, Occasione respectu Efficientis offensae per Ignominiam verbis insuliam.

Lundenonem Archiepisc. Roma redeuntem latrones quidam in Germania ceperant, atque in custodia dederant, Frid. I. Imp. super tanta re, contra quam decuit, connivente. Hac re comperta, Hadrian. IV. PP. aqi dignitatem Ecclesiae ratus, Rolandum & Bernard. Cardin. legatos ad eum, cum vifusione in Burgundiam moraretur, misit cum literis, in quibus inter caetera etiam haec legebantur: Non credo, oblitus es, quam hilariter superiore anno te suscepimus, quantum tibi honorem tribuerimus, & quanto studio Imperiali coronae infigne contulerimus. Cujus nos facti non penitet, sed si majora tibi beneficia dedidimus, considerantes, quantis Ecclesiam commodis & ornamentis possis afficere, magnopere gauderemus. His literis lectis Frid. & principum mirum in modum cum caeteris tebus offensus sunt, tum quod scriptum in his erat, Pontificem beneficii loco Frid. infigne regium contulisse. Itaque veriti, ne id significaret, quod quidam etiam dicebant, reges Germaniae Imperium, pontificum Romanorum beneficio obunere (siquidem idem etiam sub Lothario pictura Lateranensi haud ambigue erat expressum, ubi Anaclet. II. Lothario coronam confert, his verbis subscriptis: Rex venit ante fores, jurans prius Urbis honores, Post homo fit Papa, sumit quo dante coronam) dolore suum continere non potuerunt, atque Imperium haudquaquam pontificis beneficium esse dixerunt. Quibus unus ex legatis Roland. Cujus ergo tandem erit, si pontificis non erit: cum intulisset. Orthonem Comitem Palatii astantem ad eum incidit, ut stricto cum gladio appetierit. Frid. compreso tumultu legatos se insecta dimisit, ac recto itinere properat ad Urbem redire, nulla mora in Germania tracta, praecipit, ac legationem pontificis, dimissis per omnem Germaniam literis, significavit, adiciens se soli Deo & principibus Imperium acceptum referre: proinde eos orare, ne tanti Imperii majestatem, a majoribus eorum ingenti cum nominis sui gloria partam, imminui sua negligentia pate-

rentur. Hadrianus ad Episc. Germaniae scripsit, ut Frid. ad officium redigerent, & Orthonem, a quo legati male accepti fuerant, ad satisfactionem adducerent. Tum Frid. Ego Pontifici Roman. libenter obedientiam praestit: Imperii Coronam Deo primum, deinde Moguntino Archiepisc. reliquisque pro dignitate eorum Germaniae proceribus debeo, regalem unctionem Colonienfium antillit, Imperialem pontifici acceptam refero: Cardinales a pontifice missos, non Germaniae finibus excedere jussi, sed cum literas in detrimentum Imperii attulisse a pontifice comperissem, ulterius progredi non permisi. Olim Imperium Ecclesiam extulit, nunc Ecclesia deprimit Imperium: ceptum est a pictura, inde ventum est ad scripturam, nunc scripturae auctoritas comparatur. Non parat, imò ante coronam deponam, quam de Imperii auctoritate detrahi ulla ratione permittam. Pictura delectur, scriptura revocetur, ne inter regnum & sacerdotium aeterna simulatrum monumenta superint: tum nemo erit, qui meum erga Ecclesiam Romanam desiderare possit officium. Haec Episc. ad pontificem detulerunt, simulque ut communis concordiae causa mitiori legatione itam Frid. remulceret, admonerent. Ergo legatos duos, Henricum & Hyacinthum Cardinales, Augustum ad Fridericum cum aliis literis mittens: Audivimus, inquit, te verbo Beneficium, quod erat in literis nostris, rursus esse offensum: quod facere te non oportuit. Licet enim hoc Beneficium nomen apud alios in alia significatione sumatur, tamen accipiendum fuit in eam, in quam nos accepimus, quam a prima institutione videtur habere. Est enim ex bono, & facto junctum, diciturque non feudum, sed bonum factum: quo modo in universo Scripturae sanctae corpore invenitur, ubi ex beneficio Dei non tanquam ex feudo, sed tanquam ex benedictione & bono facto ipsius, gubernari dicimus, & nutrir. Nos autem, ut ipse optime intelligere potes, bene adeo atque honorifice Imperiali dignitatis infigne capiti tuo imposuimus, ut bonum factum possit ab omnibus iudicari. Quare qui verbum hoc in aliam significationem detorserunt, it non ex merito causae, sed ex voluntate sua egerunt. Quod idem etiam evenit in illis: Contulimus tibi infigne Imperialis coronae, quia hoc verbo, Contulimus, nihil aliud intelleximus, nisi imposuimus. His literis Fridericus placatus, comites legatos accepit, & pacem Ecclesiae, oculo interpolito, reddidit, atque eos laus regalibus donatos dimisit. *Sigon. lib. 12. regni Ital.*

Galliae Rex Lud. XII. Insultrum principatu potitus, cum Maximil. Caesare numerata pecunia tranlegit, ut Ludov. ejusque gener ex Claudia filia Francisc. Angolimorum regulus, liberique demum ejus posterii successores, beneficiario jure Mediolani duces appellarentur: interebat autem Caes. particulam trium verborum, quae concessione sine praedjudicio alieni juris factam ostenderet. Ea res postmodum extialis belli causa fuit. Siquidem Lud. XII. post subactos Ligures, Venetosque terrestri imperio penitus exutos, ad convellendam Julii pontificis auctoritatem Concilium Pisis indicente, non aliunde Jul. PP. quam ex his tribus verbis, tendae dignitatis occasionem arripuit, ut Maximilianus Sfortia in paternum principatum reduceretur. Et Leo X. Pont. octo post annos, eandem belli causam secutus, ut Parmam Placentiamque recuperaret, Mediolano Gallos depulit. *Jovius in narratione Mediolanensi hereditatis.*

OCCASIONES FORMALITER CONSIDERATAE. H INIMICITIA SUSPECTA CAUSA Pulsionis.

Imperante Galieno, a milite vulpavit Alexandriae in Aegypto magistratus cujusdam capulus, quod ei dixerat, se calcos pulchrioris habere. Itaque cum ad clamantem vocem multi accurrissent, ita invaluit tumultus, ut Alexandrini adversus Aemilianum proconsulem, sedanti tumultus gratia egressum, laxis igneque irruerent: tantaque illa populi vis fuit, ut Aemiliano necesse fuerit, ejus licentiae gratia, Imperatorem se adversus Galienum dicere, ducemque se seditione populo praebere. Unde postea magni bellorum motus secuti sunt, ex quibus tota Aegyptus ingentia mala perulit. *Fulg. lib. 9. cap. 7.*

Mortuo Herode, & Archelao filio in regnum succedente, qui populo in omnibus obsequi paratus erat, popularium quidam, Judae & Mathae doctorem legis, ob aquilam arcam de templo deturbatam occisorum, eadem aegre terentes.